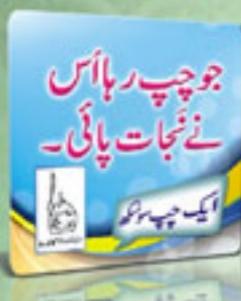

ખામોશ શહરાદા

Khamosh Shahzada (Gujarati)

કુલે મદીના બગા॥ રહેગા॥
إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ

غَيْبَتْ حَرَامٌ وَجَهَنَّمْ
مِنْ لَيْ جَانَةَ وَالا
كَامْ هَےِ۔

- કાલ્પનિક વિચાર વિચાર બેઠક નુસ્કાણ
- સાસ ભાડૂ કા જગત નિમટાને ક્રમ-ની નુસ્લા
- મુદુ સે ખૂન અને પીપળ બાટ રહ્યા હોયા
- ખામોશી ક્રીબ-ર-કાત સે દીઘારે મુલદા
- સાત મ-ની કૂલોં કા “કાલ્પનિક નુસ્કાણ”
- બાત કો કુદૂકિયાત સે પાક કરને કા બેઠતરીન નુસ્લા
- બોલને સે ફલ્લે તોકને કા તરીકા

શૈખ તીર્કા, અને રહેવે રૂળા, જાનિયે દા'ફતે જલદી, હજુત અલ્લામા મૌવાના અનુ રિલાઓ

મુહમ્માદ ઇત્યાસ અતાર જાદિરી ૨-૫૫૧

كتبة المدينة
(دائرة المعارف)

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَمَّا بَعْدُ فَأَعُذُّ بِمَالِهِ مِنْهُ، إِنَّهُمْ دُشِّنُوا إِلَيْهِ الْأَخْلَمُ، إِنَّهُمْ
كَانُوا يَرْجُونَ مَوْلَانَا أَبْوَابَ الْمَسْكَنِ

કિવાબ પઠને કી હુઅા

અજ : શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્તત, બાનિયે દા'વતે ઈસ્લામી, હજરત અલ્લામા મૌલાના અભૂ બિલાલ મુહમ્મદ ઈલ્યાસ અતાર કાદિરી ૨-જવી દા'વતે ઈસ્લામી સબક પઠને સે પહલે જૈલ મેં દી હુઈ હુઅા પઠ લીજિયે ઇન્શાءુલ્લાહ ગુરૂજી જો કુછ પઢેંગે યાદ રહેગા. હુઅા યેહ હૈ :

اللّٰهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا حِكْمَتَكَ وَإِنْ شُرْ
عَلَيْنَا رَحْمَتَكَ يَا ذَالْجَلَالِ وَالْأَكْرَامِ

તરજમા : એ અલ્લાહ ગુરૂજી ! હમ પર ઈલમ વ હિકમત કે દરવાજે ખોલ હૈ ઔર હમ પર અપની

રહમત નાખિલ ફરમા ! એ અ-જમત ઔર બુઝુગ્ગી વાલે ! (المُسْتَطْرِف ج 1 ص 44، دارالنکر بیروت)

નોટ : અવ્યાલ આધિક એક બાર દુરુદ શરીફ પઠ લીજિયે.

તાલિમ ગમે મદીના

વ બકીઅ

વ મજિઝરત

13 શય્વાલુલ મુકર્મ 1428 હિ.

“ખામોશ શહજાદા”

યેહ રિસાલા (ખામોશ શહજાદા)

શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્તત, બાનિયે દા'વતે ઈસ્લામી હજરત અલ્લામા મૌલાના અભૂ બિલાલ મુહમ્મદ ઈલ્યાસ અતાર કાદિરી ૨-જવી જિયાઈ ને ઉર્દૂ જબાન મેં તહરીર ફરમાયા હૈ.

મજલિસે તરાજિમ (દા'વતે ઈસ્લામી) ને ઈસ રિસાલે કો ગુજરાતી રસ્મુલ ખત મેં તારતીબ ટે કર પેશ કર્યા હૈ ઔર મક-ત-બતુલ મદીના સે શાએએ કરવાયા હૈ. ઈસ મેં અગર કિસી જગહ કમી બેશી પાણે તો મજલિસે તરાજિમ કો (બ જરીઅએ મકતૂબ, ઈ-મેઈલ યા SMS) મુતલઅ ફરમા કર સવાબ કર્માઈયે.

રાબિતા : મજલિસે તરાજિમ (દા'વતે ઈસ્લામી)

મક-ત-બતુલ મદીના

સિલેક્ટેડ હાઉસ, અલિફ કી માર્જિદ કે સામને, તીન દરવાજા,

અહમદાબાદ-1, ગુજરાત, ઈન્ડિયા

MO. 9374031409 E-mail : tarajimhind@gmail.com

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَمَّا بَعْدُ فَاعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَنِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

ખામોશ શહજાદા¹

શૈતાન લાખ રોકે મગાર યેહ રિસાલા (48 સફાતા) મુક્કમલ પઠ લીજિયે અગર જબાન કી ઓહતિયાત કી આદત ન હુઈ તો દિલ ખોઝે ખુદા સે જિન્દા હોને કી સૂરત મેં એન શાءِ اللّٰહُ عَزَّوَ جَلَّ આપ રો પડેંગો.

દુર્દ શરીફ કી ફરીલત

૨સૂલે નજીર, સિરાજે મુનીર, મહિબૂબે રજ્બે કદીર
કસરત કરના ઔર મુજ પર હુરુદે પાક પઢના ફકર (યા'ની તંગાદસ્તી) કો
દૂર કરતા હૈ. (القولُ الْبَدِيعُ ص ૨૭૩)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّدٍ

શહજાદે ને યકાયક ચુપ સાથ લી. બાદશાહ ઔર
દુ-ઝરા ઔર તમામ દરબારી હૈરાન હૈં કે આખિર ઈસ કો હો

1 : યેહ બયાન અમીરે અહલે સુન્નત ને દાંટ ભોકાન્ફેલાયે કુરાનાનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક દા'વતે ઈસ્લામી કે આલમી મ-દની મર્ક્ઝ ફેઝાને મદ્દીના કે અન્દર હફ્તાવાર સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઝ (૧૩ જુમાદલ ઉખરા 1432 સિ.હ.) / 12-5-11) મેં ફરમાયા થા. તરમીમ વ ઈજાફે કે સાથ તહરીરન હાજિરે બિદમત હૈ.

કરમાને મુસ્તફા ﷺ : જીસ ને મુઝ પર એક બાર હુંટે પાક પડા અલ્લાહ ઉસ પર દસ રહેતું રહેતા હૈ. (૧)

ક્યા ગયા હૈ જો બોલતા નહીં ! સબ ને કોશિશ કર દેખી લેકિન શહજાદા ખામોશ થા ખામોશ હી રહા. ખામોશી કે બા વુજૂદ શહજાદે કે મા'મૂલાત મેં કોઈ ફર્ક નહીં આયા. એક દિન ખામોશ શહજાદા અપને સાથ્યિઓં કે હમરાહ પરન્દોં કા શિકાર ખેલને ચલા. કમાન પર તીર ચઢાએ એક ઘને દરખ્ત કે નીચે ખડા ઉસ મેં પરન્દા તલાશ કર રહા થા, હિતને મેં દરખ્ત કે પત્તોં કે ઝુંડ કે અન્દર સે કિસી પરન્દે કે બોલને કી આવાજ આઈ, બસ ફિર ક્યા થા, ઉસ ને ફૌરન આવાજ કી સમ્ત તીર ચલા દિયા ઔર દેખતે હી દેખતે એક પરન્દા ઝખ્મી હો કર ગિરા ઔર તડપને લગા. ખામોશ શહજાદા બે હજુંયાર બોલ ઉઠા : પરન્દા જબ તક ખામોશ થા સલામત રહા મગર બોલતે હી તીર કા નિશાના બન ગયા ઔર અફસોસ ! હિસ કે બોલને કે સબબ મેં ભી બોલ પડા !.

ચુપ રહને મેં સો સુખ હેં તૂ યેહ તજરિબા કર લે
એ ભાઈ ! જબાં પર તૂ લગા કુફલે મદીના

(વસાઈલે બાણિશા, સ. 66)

صَلُّوٰعَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ખામોશી મેં અમ્ન હે

મીઠે મીઠે હિસ્લામી ભાઈયો ! યેહ છિકાયત મન ઘડત હી સહી મગર યેહ ના કાબિલે તરદીદ હકીકત હૈ કે બાતૂની શાખસ દૂસરોં કો બોલને પર મજબૂર કર દેતા, અપના ઔર દીગર અફરાદ કા વકત બરબાદ કરતા, કઈ બાર બોલ કર પછ્યતાતા ઔર બારહા પરેશાની ઉઠાતા હૈ, વાકેઈ હિન્સાન જબ તક ખામોશ રહતા હૈ બહુત સારી આફતોં સે અમ્ન મેં રહતા હૈ.

કરમાન મુસ્તફા : ﷺ : جل شاڪ سુજ પર હૃત્ક પાક પદના ભૂલ ગયા વીચ જન્ત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (ત્રણ)

બહુરામ ઓર પરનદા

કહ્તે હૈને : બહુરામ કિસી દરખ્ત કે નીચે બૈઠા થા, ઉસે એક પરન્દે કી આવાજ સુનાઈ દી ઓર ઉસ ને ઉસે માર જિરાયા ફિર કહ્ને લગા : જબાન કી હિફાજત ઇન્સાન ઓર પરન્દે દોનોં કે લિયે મુઝીદ હૈ અગર યેહ પરનદા અપની જબાન સંભાલતા તો હલાક ન હોતા. (૧૪૭ ચસ્તેત્રફ જ ૧)

ખામોશી કી ફળીલત પર ચાર ફરામીને મુસ્તફા

﴿١﴾ يَا أَنْتَ مَنْ صَمَّتْ نَجَاءَ (ખામોશી) (તરમ્દી જ ૪ ચ ૨૨૫ હદિથ ૨૦૯) ﴿૨﴾ أَلصَمْتُ سَيِّدَ الْأَخْلَاقِ (અખ્લાક કી સરદાર હૈ). (અફ્રદ્ઓસ બીજી ખાત્રાબ જ ૨ ચ ૧૭ હદિથ ૪૧૭) ﴿૩﴾ أَلصَمْتُ أَرْفَعَ الْعِبَادَةِ (આદ્યાદી આ'લા દ-રજે કી ઈબાદત હૈ). (અયાસ હદિથ ૩૮૪૯) ﴿૪﴾ آادમી કા ખામોશી પર કાઈમ રહના 60 સાલ કી ઈબાદત સે બેહતર હૈ. (શુભ લિયાન જ ૪ ચ ૨૪૫ હદિથ ૦૩૯૧)

60 સાલ કી ઈબાદત સે બેહતર કી વગાહત

મુફિસ્સરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હજરતે મુઝીતી અહમદ યાર ખાન ઉલ્લેખની હાથી હાથીસે પાક કે તહૃત ફરમાતે હૈને : યા'ની અગર કોઈ શખ્સ સાઠ^{૬૦} સાલ કી ઈબાદત કરે મગાર જિયાદા બાતોં ભી કરે, અચ્છી બુરી બાત મેં તમીજ ન કરે ઈસ સે યેહ બેહતર હૈ કે થોડી દેર ખામોશ રહે કયુંકે ખામોશી મેં ફિક ભી હુઈ, ઈસ્લાહે નફ્સ ભી, મઆરિફ વ હકાઈક મેં ઈસ્તિરાક ભી, જિકે ખફી કે સમુન્દર મેં ગોતા લગાના ભી, મુરા-કબા ભી.

(મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. 6, સ. 361, મુખ્તસરન)

કરમાને મુસ્તકા તંત્ત્રાની ગુણીયાની વિશ્વાસીઓ : જિસ કે પાસ મેરા જિક્ક હુલ્લા ઓર ઉસ ને મુજ પર હુરું પાક ન પઢા તહેક વોહ
જાણબાનું હો ગયા (અનુષ્ટ)

ફાલતું બાતોं કે ચાર લરગા ઐગ નુકસાનાત

“ગપશપ” કરને વાલે, બાત કા બતંગાડ બનાને વાલે, બદ્લે
કુઝૂલ બાત ચૂકે જાઈએ હૈ ગુનાહ નહીં યેહ સોચ કર યા વૈસે હી જો
કભી કભાર હી કુઝૂલ બાતોં કરતે હોએ બી કુઝૂલ બાતોં કે
મુ-તાલિક હુજુજતુલ ઈસ્લામ હજરતે સાથ્યદુના ઈમામ અબૂ હામિદ
મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગજાલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْوَالِي કે
તથસુરાત મુલા-હગા ફરમાએ ઔર અપને આપ કો કુઝૂલ ગુફત-ગૂ
કે ઈન ચાર⁴ નુકસાનાત સે ડરાએં. આપ ને رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ઈન ચાર⁴
વુજૂહાત કી બિના પર કુઝૂલ બાતોં કી મજમ્મત ફરમાઈ હૈ : 『1』
કુઝૂલ બાતોં કિરામન કાતિબીન (યા'ની આ'માલ લિખને વાલે
બુજુર્ગ ફિરિશ્ટોં) કો લિખની પડતી હોએ, લિધાજા આદમી કો ચાહિયે
કે ઈન સે શર્મ કરે ઔર ઈન્હેં કુઝૂલ બાતોં લિખને કી ઝાંમત ન
હે. અલ્લાહ ગુરૂજી 26 સૂરાએ 『 ق 』, આયત નમ્બર 18 મેં
ઈશાં ફરમાતા હૈ :

مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ
رَقِيبٌ عَتِيدٌ ⑩

તર-જ-માઝે કન્જુલ ઈમાન : કોઈ બાત
વોહ જબાન સે નહીં નિકાલતા કે ઉસ
કે પાસ એક મુહાફિજ તથાર ન બેઠા
છો.

『2』 યેહ બાત અચ્છી નહીં કે કુઝૂલ બાતોં સે ભરપૂર આ'માલ નામા
અલ્લાહ ગુરૂજી બારગાહ મેં પેશ હો 『3』 અલ્લાહ ગુરૂજી કે દરબાર
મેં તમામ મજલૂક કે સામને બન્દે કો હુકમ હોગા કે અપના આ'માલ
નામા પઢ કર સુનાઓ ! અબ કિયામત કી ખૌફનાક સંજ્ઞિયાં ઉસ કે
સામને હોંગી, ઈન્સાન બરહ્ના (યા'ની નંગા) હોગા, સખ્ત ઘાસા હોગા,

કર્માને મુસ્તફા હૈલો અનુભૂતિ : જિસ ને મુશ્કેલ પર દસ મરતબા સુષ્પણ ઓર દસ મરતબા શામ હુરુઠ પાક પઢા ઉસે કિયામત કે દિન મેરી શફાઅત મિલેગી। (પ્રાર્થના)

ભૂક સે કમર ટૂટ રહી હોગી, જન્નત મેં જાને સે રોક દિયા ગયા હોગા ઔર હર કિસ્મ કી રાહત ઉસ પર બન્દ કર દી ગઈ હોગી, ગૌર તો કીજિયે ઐસે તકલીફ દેહ હાલાત મેં કુઝૂલ બાતોં સે ભરપૂર આ'માલ નામા પઢ કર સુનાના કિસ કદર પરેશાન કુન હોગા ! (હિસાબ લગાઈયે અગર રોજાના સિર્ફ 15 મિનાટ ભી કુઝૂલ બાતોં કી હેં તો એક મહીને કે સાઢે સાત ઘન્ટે હુએ ઔર એક સાલ કે 90 ઘન્ટે, બિલફર્જ કિસી ને પચાસ સાલ તક રોજાના ઔસ-તાતન 15 મિનાટ કુઝૂલ ગુફત-ગૂ કી તો 187 દિન 12 ઘન્ટે હુએ યા'ની છ માહ સે ઝાઈદ, તો ગૌર ફરમાઈયે ! કિયામત કા હોલનાક દિન જિસ મેં સૂરજ સિર્ફ સવા મીલ પર રહ કર આગ બરસા રહા હોગા, ઐસી હોશરબા ગરભી મેં મુસલ્સલ બિલા વક્ફા છ માહ તક કોન “આ'માલ નામા” પઢ કર સુના સકેગા ! યેહ તો સિર્ફ યૌમિયા પન્દરરહ મિનાટ કી કુઝૂલ ગોઈ કા હિસાબ હૈ. હમારે તો બસા અવકાત કર્દ કર્દ ઘન્ટે દોસ્તોં કે સાથ “કુઝૂલ ગપશપ” મેં ગુઝર જાતે હેં, ગુનાહોં ભરી બાતોં ઔર દીગર બુરાઈયાં મજીદ બરાઓ) (4) બરોજે કિયામત બન્દ કો કુઝૂલ બાતોં પર મલામત કી જાએગી ઔર ઉસ કો શરમિન્દા કિયા જાએગા. બન્દ કે પાસ ઈસ કા કોઈ જવાબ ન હોગા ઔર વોહ અલ્લાહ કે સામને શર્મ વ નદામત સે પાની પાની હો જાએગા.

(منهاج العابدين ص ٦٧)

હર લક્ઝ કા કિસ તરહ હિસાબ આહ ! મૈં દૂંગા

અલ્લાહ જબાં કા હો અતા કુફલે મદીના

(વસાઈલે બાજીશા, સ. 66)

صَلُّوٰعَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

કરમાન મુસ્તકા : ﷺ : જિસ પાસ મરા જિક હવા ઓર ઉસ ને મુજ પર હૃત્ક શરીર ન પડા ઉસ ને જફા કી. (بِرَارِزَان)

સબ સે જિયાદા નુકસાન દેહ ચીજ

રચી લીધી તુલાહ અથ્ભુત્લાહ બિન અથ્ભુત્લાહ કરમાતે હૈને : એક બાર મેં ને બારગાહે રિસાલત મેં અર્જ કી : યા રસૂલ લીધી ! રચી લીધી ! આપ મેરે લિયે સબ સે જિયાદા ખતરનાક ઓર નુકસાન દેહ ચીજ કિસે કરાર દેતે હૈને ? તો સરકારે મદીના અથ્ભુત્લાહ ઓર નુકસાન દેહ ચીજ કિસે કરાર દેતે હૈને ? તો સરકારે મદીના અથ્ભુત્લાહ ઓર નુકસાન દેહ ચીજ કિસે કરાર દેતે હૈને ? તો સરકારે મદીના (سُنْنَةٌ قَرِيمَةٌ حِجَّ ص ١٨٤ حદિથ ٤٢١٨)

ભલાઈ કી બાત કરો યા ચુપ રહો

કાશ ! બુઝારી શરીર કી યેહ હદીસે પાક હમારે જેહનો દિમાગ મેં રાસિખ હો જાએ, જિસ મેં યેહ ભી હૈ : “مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلَيَقُولْ خَيْرًا أَوْ لِيَصُمُّتْ” (بُخارી ح ١٠٥ ص ٤) દા’વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મતબૂઆ 217 સફાતા પર મુશ્તામિલ કિતાબ, “અલ્લાહ વાલોં કી બાતોં” સફાતા 91 પર અમીરુલ મુઅમિનીન, હજરતે સાચ્છદાના સિદ્ધીકે અકબર રચી કરમાતે હૈને : “ઉસ બાત મેં કોઈ ભલાઈ નહીં જિસ સો મકસૂદ અલ્લાહ કી ખુશનૂદી ન હો.” (جَلِيلُ الْأَوْلَادِ ح ١١ ص ٧١) ઈદારો સાચ્છદાના ઈમામ સુફિયાન સૌરી ને કરમાયા : ઈબાદત કા અવ્યલ ખામોશી હોતી હૈ, ફિર ઈદમ હાસિલ કરના, ઈસ કે બા’દ ઉસે યાદ કરના, ફિર ઉસ પર અમલ કરના ઓર ઉસે ફેલાના.

(તારિખ બગદાદ જ ٦ ص ٦)

કરમાન મુસ્તકા કથી તૈયાર હોવાની પરિપૂર્ણ જીવન જીવનની પદ્ધતિ માટે કિયામત કરીની ઉસ કો
જીવનાની અત્યારે કર્યાની। (ગ્રંથ)

અગર જન્મા દરકાર હો તો.....

હજરતે સાચિદુના ઈસા રૂહુલ્લાહ એ સાલમ એ ચુલ્લોની પદ્ધતિ એ જીવનની પદ્ધતિ એ જીવનની
કી બિદમતે બા આ-જમત મેં લોગોંને એ અર્જ કિયા : કોઈ ઔસા
અમલ બતાઈયે કે જિસ સે જન્મા મિલે. ઈર્શાદ ફરમાયા : “કલ્ભી
બોલો મતા.” અર્જ કી : યેહ તો નહીં હો સકતા. ફરમાયા :
“અચ્છી બાત કે સિવા જબાન સે કુદ્દ મત નિકાલો.”

(અધ્યાત્મ ગુરૂ ૨૮ ચ ૨)

અકસર મેરે હોંટોંને રહે છી મદીના
અલ્લાહ જબાન કા હો અતા કુફ્લે મદીના

(વસાઈલે બજીશાશ, સ. 66)

صَلُّوٰعَلٰى الْحَبِّيْبِ ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّدٍ

ખામોશી ઈમાન કી સલામતી કા ઝરીઆ હૈ

જિસ બદનસીબ કી જબાન કેંચી કી તરહ હર કિસી કી બાત
કાટતી ચલી જતી હોગી, વોહ દૂસરે કી બાત અચ્છી તરહ સમજને
સે મહરૂમ રહેગા બલ્કે બાતૂની શાખસ કે લિયે યેહ ભી ખતરા રહેતા
હૈ કે બક બક કરતે હુએ જબાન સે મુદ્દા^{مَعَذَّلَةَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ} કુફિયાત નિકલ જાયે.
ચુનાન્યે હુજુજતુલ ઈસ્લામ હજરતે સાચિદુના ઈમાન અબૂ હામિદ
મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગાજાલી^{عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْأَكْرَبِ}
“અહયાઉલ ઉલ્લૂમ” મેં બા’જ બુગુરોંની કા કૌલ નકલ કરતે હુએ
ફરમાતે હૈને : ખામોશ રહને વાલે શાખસ મેં દો ખૂબિયાં જમ્મા હો
જતી હૈને ॥૧॥ ઉસ કા દીન સલામત રહતા હૈ ઓર ॥૨॥ દૂસરે કી
બાત અચ્છી તરહ સમજ લેતા હૈ.

(અધ્યાત્મ ગુરૂ ૨૮ ચ ૨)

કરમાને મુસ્તકા મુજ પર હૃદે પાક કી કસરત કરો બેશક યેક તુમહારે લિયે તહારત હૈ. (ابૂખુલ)

ખામોશી જાહિલ કા પદ્ધ હૈ

હજરતે સચ્ચિદુના સુફ્યાન બિન ઉયેના ને رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ سَلَامٌ : મુજ પર હૃદે પાક કી કસરત કરો બેશક યેક તુમહારે લિયે તહારત હૈ. ફરમાયા : ખામોશી આલિમ કા વકાર ઓર જાહિલ કા પદ્ધ હૈ.

(شُعبُ الْإِيمَانِ ج ٧ ص ٨٦ حديث ٤٧٠١)

ખામોશી ઈબાદત કી ચાબી હૈ

હજરતે સચ્ચિદુના ઈમામ સુફ્યાન ઉલ્લભ હુનાન સે મરવી હૈ : જિયાદા ખામોશી ઈબાદત કી ચાબી હૈ.

(الصَّمْتُ مَعَ مُوسَوِّعَةِ أَبْنِي الدُّنْيَا ج ٧ ص ٢٥٥ رقم ٤٣٦)

માલ કી છિફાગત આસાન હૈ મગાર ઝબાન.....

હજરતે સચ્ચિદુના મુહમ્મદ બિન વાસેઅ ને رَحْمَةُ اللَّهِ التَّافِعُ : હજરતે સચ્ચિદુના માલિક બિન દીનાર ઉલ્લભ હુનાન સે ફરમાયા : ઈન્સાન કે લિયે ઝબાન કી છિફાગત માલ કી છિફાગત સે જિયાદા દુશ્વાર હૈ.

(اتحاف السَّادَةِ لِلرَّبِيَّدِيِّ ج ٩ ص ١٤٤)

અફ્સોસ ! કે અપને માલ કી છિફાગત કે મુઆ-મલે મેં ઉમૂમન હર એક હોશિયાર હોતા હૈ, હાલાંકે માલ જાએઅ હો ભી ગયા તો સિર્ફ હુન્યા કા નુકસાન હૈ. સાદ કરોડ અફ્સોસ ! ઝબાન કી છિફાગત કી સોચ નિષાયત કમ રહ ગઈ હૈ, યકીનન ઝબાન કી છિફાગત ન કરને કે સબબ હુન્યા કે નુકસાન કે સાથ સાથ આખિરત કી બરબાદી કા ભી પૂરા પૂરા ઈમ્કાન હૈ.

કરમાને મુસ્તફા : تُمْ جَاءَنَّ بِيَدِكُمْ وَأَنْتُمْ مُؤْمِنُونَ : تُمْ جَاءَنَّ بِيَدِكُمْ وَأَنْتُمْ مُؤْمِنُونَ تَكْفِيرُكُمْ أَكْبَرُ مِنْ إِيمَانِكُمْ (ط્રણ)

બક બક કી યેહ આદત ન સરે હશે ફંસા દે

અલ્લાહ જબાં કા હો અતા કુફલે મદીના

(વસાઈલે બાણીશા, સ. 66)

صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَسَلَامٍ

બોલને વાલા બારહા પછ્યતાના હૈ

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! યેહ ના કાબિલે તરદીદ હકીકત હૈ કે ખામોશ રહેને મેં નદામત કા ઈઞ્ચકાન બહુત કમ હૈ જીવ કે મૌકાઓ બે મૌકાઓ “બોલ પડને” કી આદત સે બારહા SORRY કહેના પડતા ઔર મુઆફી માંગની પડતી હૈ યા ફિર દિલ હી દિલ મેં પછ્યતાવા હોતા હૈ કે મેં યદ્યાં ન બોલા હોતા તો અચ્છા થા ક્યુંકે મેરે બોલને પર સામને વાલે કી જિજિક ઉડ ગઈ, ખરી ખરી સુનની પડી, કુલાં નારાજ હો ગયા, કુલાં કા ચેહરા ઉત્તર ગયા, કુલાં કા દિલ દુખ ગયા. અપના વકાર ભી મજરૂહ હુલા વગેરા વગેરા. હજરતે સાચિદુના મુહમ્મદ બિન નજીર હારિસી સે ઉલ્લેખ રહેલી હૈ : જિયાદા બોલને સે વકાર (દબદબા) જાતા રહેતા હૈ.

(الصَّمْتُ لَابْنِ آبَى الدُّنْيَا ج ٧ ص ٦٠ رقم ٥٢)

“બોલ કર” પછ્યતાને સે “ન બોલ કર” પછ્યતાના અચ્છા

સચ હૈ, “બોલ કર” પછ્યતાને સે “ન બોલ કર” પછ્યતાના અચ્છા ઔર “જિયાદા ખા કર” પછ્યતાને સે “કમ ખા કર” પછ્યતાના અચ્છા કે જો બોલતા રહતા હૈ વોહ મુસીબતોં મેં ફંસતા રહતા હૈ ઔર જો જિયાદા ખાને કા આદી હોતા હૈ વોહ અપના મે'દા તબાહ કર જૈઠતા, અક્સર મોટાપે કા શિકાર હો જાતા ઔર તરહ તરહ કી જીમારિયોં કી ઝદ મેં રહતા હૈ, અગર જવાની મેં અમરાજ સે કદરે

કરમાને મુસ્તકા તૃપ્તિ અને પાસ મેરા છિક હો ઓર વાહ મુજ પર હૃદદ શરીર ન પઢે તો વાહ લોગોનો મેં સે કન્જૂસ તરીન શાખે હૈ. (زبیر)

બચત હો ભી ગઈ તો જવાની ફ્લને કે બા'દ બસા અવકાત “સરાપા મરજ” બન જાતા હૈ. જિયાદા ખાને કે નુક્સાનાત ઔર મોટાપે કે ઈલાજ વગેરા જાનને કે લિયે ફેઝાને સુન્નત જિલ્દ અવ્યલ કે બાબ “પેટ કા કુફ્લે મદીના” કા મુતા-લાંબા ફરમાઈયે.

ગુંગા ફાઅદે મેં રહતા હૈ

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા જાએ તો નાખીના ફાઅદે મેં રહતા હૈ કે ગૈર ઔરતોં કો ઘૂરને, અમ્રદોં પર લગ્નાત ભરી નિગાહેં ડાલને, ફિલ્મેં ડિરામે દેખને, કિસી “હાફ પેન્ટ” વાલે કે ખુલે ઘુટને ઔર રાનેં દેખને વગેરા વગેરા બદ નિગાહીયોં કે ગુનાહોં સે બચા રહતા હૈ. ઈસી તરફ ગુંગા ભી જબાન કી બે શુમાર આફિતોં સે મહિન્દી રહતા હૈ. અમીરુલ મુઆમિનીન હજરતે સાચ્ચિદુના અબૂ બક સિદ્દીક ફરમાતે હૈને : કાશ મેં ગુંગા હોતા મગર જિફુલ્લાહ કી હદ તક ગોયાઈ (યા'ની બોલને કી સલાહિયત) હાસિલ હોતી. (مُرْقَأُ الْمُفَاتِيْج ١٠ ص ٨٧ تھી الحدیث ٥٨٢٦) “અહ્યાઉલ ઉલૂમ” મેં હૈ, હજરતે સાચ્ચિદુના અબૂ દરાદ ને રચી લીધી હતી એક જબાન દરાર ઔરત દેખી તો ફરમાયા : અગર યેહ ગુંગી હોતી તો ઈસ કે હક મેં બેહતર થા.

(احياء العلوم ج ٣ ص ١٤٢)

ઘર અન્ન કા ગહવારા કેસે બને !

ઘારે ઘારે આકા કે મીઠે મીઠે સહાબી ચસી લીલું તૃપ્તિ અને પાસ મેરા છિક હો ઈશાદ સે ખુસૂસન હમારી વોહ ઈસ્લામી બહનેં દર્સ હાસિલ કરેં જો હર વક્ત “લગાઈ બુઝાઈ” ઔર “તેરી મેરી” મેં મગન રહતીં ઔર ઈધર કી ઉધર ઔર ઉધર કી ઈધર લગાને સે ફુરસત

કરમાને મુસ્તફા હતી : ﷺ : ઉસ શાખા કી નાક ખાક આલૂદ હો જિસ કે પાસ મેરા જિક હો ઔર વોહ મુજ
પર હુરેટ પાક ન પડે. (૫૬)

નહીં પાતી. અગર ઈસ્લામી બહનેં સહીહ મા'નોં મેં અપની જબાન
પર “કુઝલે મદીના” લગા લેં તો ઈન કી ઘરેલું પરેશાનિયાં, રિશ્ટેદારોં
સે ના ચાકિયાં ઔર સાસ બહૂ કી લડાઈયાં વગેરા બહુત સારે મસાઈલ
હલ હો જાએં ઔર સારે કા સારા ખાનદાન અમ્ન કા ગહવારા બન
જાએ કયુંકે જિયાદા તર ઘરેલું જગડે જબાન કે બે જા ઈસ્તિ’માલ હી કે
સબબ હોતે હું.

સાસ બહૂ કા ઝગડા નિમટાને કા મ-દની નુરખા

સાસ અગર ડાંટ ડ્યુટ કરતી હો તો “બહૂ” કો ચાહિયે કે
સિર્જ ઔર સિર્જ સબ્ધ કરે, અપની સાસ કો જવાબન એક લફજ ભી
ન કહે ઔર અપને શોહર કો ભી શિકાયત ન કરે, અપને મયકે મેં
ભી કુછ ન બતાએ બલ્કે મુંહ ભી ન ચઢાએ, નીજ અપને બચ્ચોં યા
બરતનોં વગેરા પર ભી ગુર્સા ન નિકાલે. إِنَّ شَاءَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ كામ્યાબી
ઉસ કે કદમ ચૂમ લેગી. કહા જાતા હૈ : “એક ચુપ સો¹⁰⁰ કો
હરાએ.” ઈસી તરહ અગર કોઈ બહૂ અપની “સાસ” સે ઝગડા
કરતી હો તો સાસ કો ચાહિયે કે બિલ્કુલ જવાબી કારવાઈ ન કરે,
સિર્જ ખામોશી હી ઈજિયાર કરે ઘર કે કિસી ફર્દ હતા કે અપને
બેટે કો ભી શિકાયત ન કરે. ઈસ કહાવત, “એક ચુપ
સો¹⁰⁰ સુખ” કે મુતાબિક સુખ ચૈન પાએગી. જે હાં અગર સહીહ
મા'નોં મેં સર્ગે મદીના હેઠે ઉફ્ફી કે ઈસ “મ-દની નુસ્ખે” પર અમલ કિયા
ગયા તો ઇન શાંતાએલ્હુ જલ્દ હી સાસ બહૂ કી લડાઈ ખત્મ હો જાએગી
ઔર ઘર અમ્ન કા ગહવારા બન જાએગા. સાસ બહૂ કે ઝગડોં કે ઈલાજ
કે લિયે હિકમત ભરે મ-દની ફૂલોં પર મુશ્તમિલ V.C.D. “ઘર
અમ્ન કા ગહવારા કેસે બને !” મક-ત-બતુલ મદીના સે હાસિલ કીજિયે

કરમાને મુસ્તફા હૈ : કિસ ને મુજ પર રોજ જુમુઆ દો સો બાર દુર્ગે પાક પઢા ઉસ કે દો સો સાલ કે ગુનાથ મુખ્યાંક હોયાં। (કૃતિ)

યા દા'વતે ઈસ્લામી કી વેબ સાઈટ : WWW.DAWATEISLAMI.NET
પર મુલા-હજા ફરમાઈયે. ઈસ v.c.d. કી બ-ર-કત સે
કઈ ધર અમ્ન કા ગહવારા બન ચુકે હોય !

હે દબદબા ખામોશી મેં હૈબત ભી હે પિંહાં

એ ભાઈ ! જબાં પર તૂ લગા કુફલે મદીના

(વસાઈલે બાણિજાશ, સ. 66)

صَلُّوٰعَلٰى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّدٍ

જબાન કી ખિદમત મેં દર-ખવાર્તા

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જબ જબાન સીધી રહેગી ઔર
ઈસ સે અચ્છી અચ્છી બાતોં કા સિલ્લિલા હોગા તો ઈસ કા ફાએદા
સારા હી જિસ્મ ઉઠાએગા ઔર અગર યેહ ટેઢી ચલી મ-સલન કિસી
કો જિડકા, ગાલી દી, કિસી કી બે ઈજૂઝતી કર દી, ગીબત વ ચુગલી
કી, ઝૂટ બોલા તો બસા અવકાત હુન્યા મેં ભી જિસ્મ કી પિટાઈ હો
જાતી હૈ. હમારે મીઠે મીઠે ઘારે ઘારે ઔર સબ સે અચ્છે ઔર ખુશ
અખ્લાક આંકડા કા કા ફરમાને બા સફા હૈ : “જબ
ઈન્સાન સુખ કરતા હૈ તો ઉસ કે આ'જા જુક કર જબાન સે કહતે હોય,
હમારે બારે મેં અખ્લાષ (ગુરૂઓજીન) સે ડર ક્યૂંકે હમ તુઝ સે વાબસ્તા હોય
અગર તૂ સીધી રહેગી તો હમ ભી સીધે રહેંગે ઔર અગર તૂ ટેઢી હો
ગઈ તો હમ ભી ટેઢે હો જાઓંગે.” (سنن ترمذی ج 4، ص 183 حديث 2410)

યા રબ ન ઝરૂરત કે સિવા કુછ કભી બોલ્યું !

અખ્લાષ જબાં કા હો અતા કુફલે મદીના

(વસાઈલે બાણિજાશ, સ. 66)

صَلُّوٰعَلٰى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّدٍ

કરમાને મુસ્તકા હૃદાદ પર અલ્લાહ પઢો તુમ પર રહમત લેણગા। (ابن ع્ડી)

અચ્છી બાત કરને કી ફરીલત

તાજદારે રિસાલત, માલિકે કૌસરો જન્નાત ચલી લેણી કા ફરમાને જન્નાત નિશાન હૈ : જન્નાત મેં ઐસે બાલાખાને હૈ જીન કા બાહર અન્દર સે ઔર અન્દર બાહર સે દેખા જાતા હૈ. એક આ'રાભી ને ઉઠ કર અર્જ કી : યા રસૂલલલાહ ચલી લેણી કા ! યેહ કિસ કે લિયે હૈન ? આપું ને ઈશ્વાર ફરમાયા : યેહ ઉસ કે લિયે હૈ જો અચ્છી ગુફત-ગૂ કરે, ખાના બિલાઓ, મુનતવાતિર રોજે રખે, ઔર રાત કો ઉઠ કર અલ્લાહ કે લિયે નમાજ પઢે જબ લોગ સોએ હુએ હોં. (سنن ترمذى ج ٤ ص ٢٣٧ حديث ٢٥٣٥)

આકા તવીલ ખામોશી વાલે થે

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ طَوِيلَ الصَّمْتٍ - يَا'ની રસૂલ લલાહ તવીલ ખામોશી વાલે થે .
રસૂલ લલાહ તવીલ ખામોશી વાલે થે .
મુફસ્સિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત (شُرُحُ السُّنْنَةِ لِلْبَغْوَى ج ٧ ص ٤٥ حديث ٣٥٨٩)
હજરતે મુફતી અહમદ યાર ખાન ઈસ હદીસે પાક કે તહૃત ફરમાતે હૈ : ખામોશી સે મુરાદ હૈ દુન્યાવી કલામ સે ખામોશી વરના હુઝૂરે અકદસ (صلી اللہ تعالیٰ علیہ وَاللہ وَسَلَّمَ) કે જિક મેં તર રહતી થી, લોગોં સે બિલા જરૂરત કલામ નહીં ફરમાતે થે. યેહ જિક હૈ જાઈજ કલામ કા, ના જાઈજ કલામ તો ઉમ્ર ભર જબાન શરીર પર આયા હી નહીં. ઝૂટ, ગીબત, ચુગલી વગેરા સારી ઉમ્ર શરીર મેં એક બાર ભી જબાને મુખારક પર ન આએ.

કરમાને મુસ્તાકી મુઝ પર કસરત સે હુદે પાક પઢો બશક તુમ્હારા મુઝ પર હુદે પાક પદના તુમ્હારે ગુનાનો કે લિયે મગજિરત હૈ. (૩૫૭)

હું જૂર (صلى الله تعالى عليه وآله وسأله) સરાપા હક હું ફિર આપ તક બાતિલ
કી રસાઈ કેસે હો. (મિરઆતુલ મજાજીહ, જિ. 8, સ. 81)

બોલને ઓર ચુપ રહુને કી દો કિસ્મોં

فِرْمَانُهُ مُسْتَكْشَفٌ : لِمَنْ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

ખَيْرٌ مِّنَ السُّكُوتِ وَالسُّكُوتُ خَيْرٌ مِّنْ إِمْلَاءِ الشِّرِّ
ખામોશી સે બેહતર હૈ ઔર ખામોશ રહના બુરી બાત કહને સે બેહતર
હૈ. (٤٦٣٩) (شُعْبُ الْإِيمَانِ ج ٧ ص ٥٨) حديث رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ كુશ્કુલ
મહુજૂબ” મેં ફરમાતે હોય : કલામ (યા’ની બોલના) દો² તરણ કા
હોતા હૈ. એક કલામે હક ઔર દૂસરા કલામે બાતિલ, ઈસી તરણ
ખામોશી ભી દો² તરણ કી હોતી હોય : (1) બા મક્સાદ (મ-સલન ફિકે
આભિરત યા શર-ઈ અહકામ પર ગૌરો ખોડું વગેરા કે લિયે) ખામોશી
(યા’ની ચુપ રહના) (2) ગફ્ફલત ભરી (યા رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ
ગન્દ તસવ્યુરાત યા દુન્યા કે બે જા ખયાલાત સે ભરપૂર) ખામોશી. હર શાખ્સ કો સુકૃત
(યા’ની ખામોશી) કી હાલત મેં ખૂબ અચ્છી તરણ ગૌર કર લેના
ચાહિયે કે અગર ઈસ કા બોલના હક હૈ તો બોલના ઉસ કી ખામોશી
સે બેહતર હૈ ઔર અગર ઈસ કા બોલના બાતિલ હૈ તો ઉસ કી
ખામોશી ઉસ કે બોલને સે બેહતર હૈ. હુંજૂર દાતા ગન્ધ બાખ
ગુફ્ફત-ગૂ કે હક યા બાતિલ હોને કે મુ-તાલિક સમજાને
કે લિયે એક હિકાયત નકલ કરતે હુંએ ફરમાતે હોય : એક મર્તબા હજરતે
સાચ્છિદુના અબૂ બક શિષ્ટી બગદાદી બગદાદ શરીફ કે
એક મહલ્યે સે ગુજરતે હુંએ એક શાખ્સ કો સુના વોહ કહ રહા થા :

ફરમાને મુસન્કા મત્તુલીલી તાલી લીલી વિલી વિલી વિલી : જો મુજ પર એક હુરુદ શરીર પડતા હે અલલાહ ઉસ કે લિયે એક કીરત અજૂર લિખાના હે ઔર કીરત ઉહુદ પદાડ જિતના હે. (بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ)

‘ખીલું યા’ની ખામોશી બોલને સે બેહતર હૈ. આપ ને ઉસે ફરમાયા : “તેરે બોલને સે તેરા ખામોશ રહના અચ્છા હૈ ઔર મેરા બોલના ખામોશ રહને સે બેહતર હૈ.”

(مakhوذ آز کشف المحبوب من ٤٠٢)

ફોહશ બાત કી તા’રીફ

કિતને ખુશ નસીબ હૈં વોહ ઈસ્લામી ભાઈ ઔર ઈસ્લામી બહનેં ! જો સિર્ફ અચ્છી ગુરુત-ગૂ કે લિયે હી જબાન કો હ-ર-કત મેં લાતે ઔર ખૂબ ખૂબ “નેકી કી દા’વત” લોગોં તક પહોંચાતે હૈં. અફસોસ ! આજ કલ લોગોં કી બહુત હી કમ બૈઠકે ઔસી હોતી હોંગી જો ફોહશ બાતોં સે પાક હોં હતા કે મજહબી વજુઅ કત્ય કે અફરાદ ભી ઈસ સે બચ નહીં પાતે. શાયદ ઉન્હેં યેહી નહીં પતા હોતા કે ફોહશ બાત કિસે કહતે હૈં ! તો સુનિયે : ફોહશ બાત કી તા’રીફ યેહ હૈ : *الْتَّعْبِيرُ عَنِ الْأُمُورِ الْمُسْتَقْبَحَةِ بِالْعَبَارَاتِ الصَّرِيْحَةِ* યા’ની શર્મનાક ઉમૂર (મ-સલન ગન્દે ઔર બુરે મુઆ-મલાત) કા ખુલે અફ્કાઝ મેં તજકિરા કરના. (احباء العلوم ج ٣ ص ١٥١)

શહુવત કી તસ્કીન કી ખાતિર ખ્વાહ મ ખ્વાહ શાદિયોં કી ખલ્વતોં ઔર પર્દ મેં રખને કી બાતોં કે કિસ્સે છેડતે હૈં, નીજ ફોહશ યા’ની બે હયાઈ કી બાતોં કરને વાલે બલ્કે સિર્ફ સુન કર દિલ બહલાને વાલે, ગંદી ગાલિયાં જબાન પર લાને વાલે, બે શર્મના ઈશારે કરને વાલે, ઉન ગન્દે ઈશારોં સે લુત્ફ અન્દોળ હોને વાલે ઔર “ગંદી લજૂઝતોં” કે હુસૂલ કી ખાતિર ફિલ્મે ઉચામે (કે ઈન મેં ઉમૂમન બે હયાઈ કી ભરમાર હોતી હૈ) દેખને વાલે એક દિલ હિલા

કર્માને મુસ્તકાની પૂજા કરીએ : જિસ ને કિરતાથ મેં મુજ પર હૃદાં પાક વિષા તો જબ તક મેરા નામ ઉસ મેં રહેંગા હિરિશે ઉસ કે લિયે ઈસ્ટિજફાર કરતે રહેંગે. (بُلْج)

દેને વાલી રિવાયત બાર બાર પઢેં ઓર ખૌફે ખુદા વન્દી સે લરણે
ચુનાન્યે

મુંહ સે ખૂન ઓર પીપ બહ રહા હોગા

મન્કૂલ હૈ : ચાર તરણ કે જહન્નમી જો કે ખૌલતે પાની ઓર
આગ કે માબૈન (યા'ની દરમિયાન) ભાગતે ફિરતે વૈલ વ સુખુર
(યા'ની હલાકત) માંગતે હોંગે, ઉન મેં સે એક વોહ શખ્સ કે ઉસ કે
મુંહ સે ખૂન, પીપ બહ રહા હોગા, જહન્નમી કહેંગે : “ઈસ બદ બખ્ત
કો ક્યા હુવા કે હમારી તકલીફ મેં ઈજાફા કિયે દેતા હૈ ?” કહા
જાએગા : “યેહ બદ બખ્ત બુરી ઓર ખબીસ (યા'ની ગન્દી) બાત કી
તરફ મુ-તવજ્જોહ હો કર ઉસ સે લજ્જાત ઉઠાતા થા જૈસા કે જિમાઅ કી
બાતોં સે.” (إتحاف السادة للرببيدي ج ٩ ص ١٨٧) ગૈર ઓરતોં યા અમ્રદોં કે
બારે મેં આને વાલે ગન્દે વસ્વસોં પર તવજ્જોહ જમાને, જાન બૂજ
કર બુરે ખયાલાત મેં ખુદ કો ગુમાને ઓર મુાડાللી, “ગન્દી હ-ર-કત”
કે તસવ્યુર કે જરીએ લજ્જાત ઉઠાને વાલોં કો બધાન કર્દા રિવાયત સે
ઈબ્રત હાસિલ કરની ચાહિયે.

ન વસ્વસે આઓં ન મુજે ગન્દે ખયાલાત

દે ઝેણ કા ઓર દિલ કા ખુદા ! કુફલે મદીના

(વસાઈલે બજિશા, સ. 66)

صَلَوَاتُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَسَلَامٌ

કુતે કી શકલ વાલા

હજરતે સચ્ચિદુના ઈબ્રાહિમ બિન મેસરણ રહ્માતે હૈ : “ફોઝશ કલામી (યા'ની બે હ્યાઈ કી બાતોં) કરને

ફરમાને મુસતકાં : ﷺ : જિસ ને મુજ પર એક બાર હુર્દે પાક પઢા અલ્લાહ ઉંગુખાં ઉસ પર દસ રહેતો બેજતા હૈ. (م)

વાલા કિયામત કે દિન કુતો કી શક્લ મેં આએગા..”

(ات્હાફُ السَّادَةِ لِلرَّبِيْدِيِّ ج ٩ ص ١٩٠)

જન્મત હરામ હૈ

હુઝૂર તાજદારે મદ્દીના, કરારે કલ્બો સીના, સાહિબે
મુઅત્તર પસીના, ચલી લેણી ઉન્ની વિના કા ફરમાને બા કરીના હૈ :
“ઉસ શાખસ પર જન્મત હરામ હૈ જો ફોઝ્દશ ગોઈ (યા'ની બે હયાઈ
કી બાત) સે કામ લેતા હૈ..”

(الصَّسْتُ لِابْنِ أَبِي الدُّنْيَا ج ٧ ص ٤٢٥ حديث)

સાત મ-દની ફૂલોં કા “ફાર્ઝકી ગુલદસ્તા”

અમીરુલ મુઅમિનીન, ઈમામુલ આદિલીન, મુતમિમુલ
રખી લેણી ઉન્ની ઉમર ફાર્ઝકે આ'જમ ફરમાતે હૈને : ٭ હુઝૂલ ગોઈ સે બચને વાલે કો છિકમત વ દાનાઈ
અતા કી જાતી હૈ ٭ હુઝૂલ નિગાહી યા'ની બિલા જરૂરત ઈધર
(ઉધર દેખને સે બચને વાલે કો ખુશૂએ કલ્બ (સુકૂને કલ્બી)) ٭ હુઝૂલ
તામ (યા'ની ડટ કર ખાના યા બિગેર કિસી ભૂક કે સિર્ફ લઝુઝત
કે લિયે તરહ તરહ કી ચીંદે ખાના) છોડને વાલે કો ઈબાદત મેં
લઝુઝત દી જાતી હૈ ٭ હુઝૂલ હંસને સે બચને વાલે કો રો'બ વ
દબદબા ઈનાયત હોતા હૈ ٭ મજાક મસ્ખરી સે બચને વાલે કો
નૂરે ઈમાન નસીબ હોતા હૈ ٭ હુન્યા કી મહિષત સે બચને વાલે
કો આખિરત કી મહિષત દી જાતી હૈ ٭ દૂસરોં કે ઐબ હુંડને સે
બચને વાલે કો અપને ઐબોં કી ઈસ્લાહ કી તૌફીક મિલતી હૈ.

(مakhوذ آن المنبهات ص ٨٩)

ફરમાને મુસ્તકાં : ﷺ : જો શાખ્સ મુજ પર હુરુદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (بخارى)

એ કાશ ! એસા હો જાઓ.....

હર ઈસ્લામી ભાઈ ઔર ઈસ્લામી બહન હર મ-દની માહ કે પહલે પીર શરીફ કો ઈસ રિસાલે કે મુતા-લાએ કા મા'મૂલ બના લે, ﷺ : અપને કલ્બ મેં હેરત અંગે તથીલી મહસૂસ ફરમાએ ગે. મ-દની ઈન્દ્રામ નમ્બર 45 ઔર 46 કે મુતાબિક અમલ જબાન કી છિફાજત કા બેહતરીન જરીઆ હૈ લિધાજા કુઝૂલ ગોઈ સે બચને કી આદત ડાલને કે લિયે જરૂરી ગુફત-ગૂ ભી કમ લફજોં મેં નિમટાએ નીજ કુછ ન કુછ બાત ઈશારે સે ઔર લિખ કર કરને કી કોશિશ કીજિયે ઔર કુઝૂલ બાત મુંહ સે નિકલ જાને કી સૂરત મેં ફૌરન એક યા તીન બાર હુરુદ શરીફ પઢને કા મા'મૂલ બના લીજિયે.

એક સહાબી કે જન્નતી હોને કા રાગ

હમારે મીઠે મીઠે આકા મક્કી મ-દની મુસ્તકાં : ﷺ : અલ્લાહ કી અતા સે લોગોં કો દેખ કર હી પહ્યાન લેતે થે કે યેહ જન્નતી હૈ યા જહન્નમી બલ્કે આને વાલે કી પહલે હી સે ખબર હો જાતી કે વોહ જન્નતી હૈ યા દોરખ્બી, ચુનાન્યે અલ્લાહ કે મહિબૂબ, દાનાએ ગુયુબ ને ઈશ્વર ફરમાયા : “જો શાખ્સ સબ સે પહલે ઈસ દરવાજે સે દાખિલ હોગા વોહ જન્નતી હોગા.” ઈતને મેં હજરતે સયિદુના અબુલ્લાહ બિન સલામ ને દરવાજે સે દાખિલ હુએ, લોગોં ને ઉન કો મુખારક બાદ દેતે હુએ દરયાફત કિયા કે આખિર કિસ અમલ કે સબબ આપ કો યેહ સાચાદત મિલી ? સયિદુના અબુલ્લાહ બિન સલામ ને ફરમાયા : મેરા અમલ બહુત હી થોડા હૈ, ઔર જિસ કી મેં અલ્લાહ સે ગુરૂજીને ઉમ્મીદ રખતા હું વોહ મેરે

કરમાને મુસ્તકા : ﷺ : જિસ કે પાસ મેરા જિક હુવા એર ઉસ ને મુજ પર દુરેદ પાક ન પડા તહીક વોંગ બદાભાત હો ગયા। (ابુ હયા)

સીને કી સલામતી ઓર બે મકસદ બાતોં કો છોડના હૈ.

(الْسُّنْنَةُ لِابْنِ أَبِي الدُّرْيَاجِ ٧، ص ٨٦ رقم ١١١)

ઈસ હદીસે પાક કે અલ્ફાઝ “سلامة الصدر” યા’ની “સીને કી સલામતી” સે મુરાદ દિલ કા લગ્નિવયાત (યા’ની બેહૂદા) ઓર હસદ વગેરા અમરાઝે બાતિનિયા સે પાક હોના ઓર દિલ મેં ઈમાન કા મજબૂત વ મુસ્લ્લિકમ હોના હૈ.

રફતાર કા ગુરુતાર કા કિરદાર કા ટે ટે

હર ઉઝ્વ કા હે મુજ કો ખુદા કુફ્લે મદીના

(વસાઈલે બૃદ્ધિશાશ, સ. 66)

صَلُّوٰعَلَى الْحَبِيبِ ! صَلُّوٰعَلَى عَلِيٍّ عَلِيٍّ مُحَمَّدٌ

કુઝૂલ બાતોં કી મિસાલે

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! “કુઝૂલ બાતોં” અગર્યે ગુનાહ નહીં તાહમ ઈસ મેં કોઈ ભલાઈ ભી નહીં. سُبْحَانَ اللَّهِ ! હજરતે સચ્ચિદુના અભુલ્લાહ બિન સલામ રَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ કો જબાને રિસાલત સે હુન્યા હી મેં જન્નત કી બિશારત ઈનાયત હો ગઈ ! આપ મેં એક ખૂબી યેહ ભી થી કે કબી કુઝૂલ બાતોં મેં નહીં પડતે થે, જિસ કામ સે વાસિતા ન હોતા ઉસ કે બારે મેં પૂછતે તક નહીં થે, લેકિન અફસોસ ! હમારા જિન મુઆ-મલાત સે દૂર કા ભી તાત્ત્વિક નહીં હોતા ફિર ભી ઉસ કે મુ-તાત્ત્વિક બે જા સુવાલાત કરતે હી રહતે હેં. મ-સલન યેહ કિતને મેં લિયા ? વોહ કિતને મેં મિલા ? કુલાં જગહ ખોટ કા ક્યા ભાવ ચલ રહા હૈ ? કિસી કે મકાન મેં ગાએ યા કિસી ને નયા મકાન લિયા તો સુવાલ હોતા હૈ : કિતને કા લિયા ? કિતને કમરે હેં ? કિરાયા કિતના હૈ ?

કરમાને મુસત્ખા હતી : જિસ ને મુજ પર દસ મરતબા સુખ ઔર દસ મરતબા શામ હુરાટે પાક પઢા ઉંસે ડિયામત કે દિન મેરી શક્તાઅત મિલેગી. (સુધી)

મકાન માલિક કેસા હૈ ? (યેહ સુવાલ અક્સર હાડું ગીબત વતોહમત કા દરવાજા ખોલને કા સબબ બન જાતા હૈ ક્યુંકે ઈસ કા જવાબ ઉમૂભન બિલા ઈજાજતે શર-ઈ કુછ ઈસ તરફ ગુનાહોં ભરા મિલતા હૈ : હમારા મકાન માલિક બહુત સખ્ત મિઝાજ / બે રહ્ખમ / ટેઢા / ખોચડા / ખર દિમાગ / વાયડા / કન્જૂસ હૈ) વગેરા વગેરા ✶ ઈસી તરફ જબ કોઈ નઈ દુકાન, કાર, યા સ્કૂટર વગેરા ખરીદે તો બિલા વજહ ખરીદને વાલે સે ઉસ કા ભાવ, પાએદારી, નકદ, ઉધાર, કિસ્તોં વગેરા સે મુ-તાલિક સુવાલાત કિયે જાતે હૈનું ✶ બેચારા મરીજ જિસ સે બોલા તક નહીં જાતા હૈ ઉસ સે ભી બા'જ ઈયાદત કરને વાલે નાદાન ઈન્સાન જૈસે “ડોક્ટરોં કે ભી ડોક્ટર” ન હોય યું પૂરા પૂરા હિસાબ લેતે ઔર સબ તફસીલાત મા'લૂમ કરતે હોય યાંત્રણ તક કે એક્સરે ઔર લેબોરેટરી કી કારકર્દંગી ભી વુસૂલ કરતે હોય ઔર અગર ઓપરેશન હુવા હો તો બિલા વજહ સુવાલાત કે જરીએ ટાંકોં કી તા'દાદ તક પૂછ લેતે હોય, હતા કે “શર્મ કી જગહ” કા મસ્ઝલા હો તથ ભી બા'જ બે શર્મ ઉસ કા તફસીલી એહતિસાબ કરતે હુએ નહીં શરમાતે. ઈસ તરફ કી કુઝૂલિયાત મેં ઔરતેં ભી મર્દીં સે કિસી તરફ પીછે નહીં રહતીં ✶ ગરમી યા સર્દી કે મૌસિમ મેં ઈસ કી કમી ડિયાદતી કે મૌકાએ પર બિલા હાજત બાતેં હોતી હોય મ-સલન ગરમી કે મૌસિમ મેં બા'જ અબુલ કુઝૂલ “ઉફ ! ઉફ” કરતે હુએ કહેંગે : એક તો આજ કલ સખ્ત ગરમી હૈ ઔર ઊપર સે બિજલી ભી બાર બાર ચલી જાતી હૈ ✶ ઈસી તરફ સર્દ્યોં મેં અદાકારી કે સાથ દાંત બજાતે હુએ કહેંગે : આજ તો બહુત કડાકે કી સર્દી હૈ ✶ અગર બારિશ કા મૌસિમ હૈ તો બિલા ઝરુરત ઈસ પર ભી તબ્બિસા ડિયા જાતા હૈ મ-સલન આજ કલ તો બારિશેં બહુત

કરમાને મુસ્તકાની પણ તુલ્ય વિષાંગ હોય અને ઉસ ને મુજ પર દુરોધ શરીરને પડા ઉસ ને જફા કી. (جفہ، جاری)

હો રહી હૈં, હર તરફ પાની ખડા હો ગયા હૈ, ઈન્તિજામિયા કીચડ સાફ કરવાને કા કોઈ ખયાલ નહીં કરતી વગેરા વગેરા ✽ ઈસી તરફ મુલ્કી ઔર સિયાસી હાલાત પર બિલા નિયતે ઈસ્લાહ બે જા તબિસરે, મુખ્તલિફ સિયાસી પાર્ટ્યુન્ઝન્ઝોન્ઝ પર બિલા વજહ તન્કીએં ✽ કિસી શહેર યા મુલ્ક કા સફર કિયા હૈ તો વહાં કે પહોંચોં ઔર સબ્જા જારોં કી જૈર જરૂરી મન્જાર કશી, મકાનોં ઔર સડકોં કી તફસીલાત કા બિલા જરૂરત બયાન વગેરા વગેરા યેહ સબ કુજૂલ ગોઈ નહીં તો ઔર ક્યા હૈ ? અલબત્તા યેહ યાદ રહે કે મજફૂરા બાલા ઉમ્રૂર કે બારે મેં અગર હમ કિસી કો બાતેં કરતા હુવા પાંચેં તો અપને આપ કો બદ ગુમાની સે બચાએ કયૂંકે બા'જ અવકાત જાહીરી દુન્યવી બાતેં ભી અચ્છી નિયત કે બાઈસ કરે સવાબ હો જાતી હૈં યા કમ અંજ કમ કુજૂલિયાત મેં નહીં રહતીં.

કુજૂલ ગો કા ગૂટે મુખા-લગે કે ગુનાહ સે બચના દુશ્વાર હોતા હૈ

યેહ જેઠું મેં રહે કે કુજૂલ બોલના ગુનાહ નહીં મગર કુજૂલ ગોઈ સિર્જ ઉસ વકત હૈ જબકે બિલા કમ વ કાસ્ત ઔર સહીહ સહીહ બયાન કરે, અગર ગૂટે મુખા-લગે કિયે તો ગુનાહોં કી ખાઈ મેં જા ગિરા ! તશીશ કી બાત યેહ હૈ કે ઈસ તરફ કી ગુફત-ગૂ કો નાપ તોલ કર દુરુસ્ત બયાન કરના કે “કુજૂલ ગોઈ” કી હદ સે આગે ન બઢે યેહ બહુત મુશ્કિલ અન્ન હોતા હૈ, અકસર ગૂટે મુખા-લગે હો હી જાતે હૈં, કુજૂલ ગો બારહા ગીબતોં, તોછ્યમતોં, ઐબ દરિયોં ઔર દિલ આજારિયોં વગેરા કે દલદલ મેં ભી જા પડતા હૈ. લિહાજા આફિયત ચુપ રહને હી મેં હૈ કે એક ચુપ સો¹⁰⁰ સુખ.

કાશ ! બોલને સે કષ્યલ જરા ઠહર કર તોલને કી સાયાદત મિલ જાએ વાકેઈ અગર કોઈ ઈન્સાન બોલને સે કષ્યલ “તોલને” યા’ની ગૌર

કર્માને મુસતકા : ﷺ : જો મુજ પર રોજે જુમુઆ દુર્ગદ શરીર પડેગા મેં ડિયામત કે દિન ઉસ કો
શરીરાત કરુંગા (કપાલ)

કરને કી આઈ તાલે તો ઉસે અપની બે શુમાર ફુજૂલ બાતોં ખુદ હી મહસૂસ હોની શુરૂઆ હો જાયે ! સિફ્ફ “ફુજૂલ બાતોં” હોં તો અગર્યે ગુનાહ નહીં મગર કઈ તરણ કે નુકસાનાત ઈન મેં મૌજૂદ હૈન મ-સલન ઈન બાતોં મેં જ્બાન ચલાને કી ઝહમત હોતી ઔર કીમતી વક્ત બરબાદ હોતા હૈ અગર ઉતની દેર જિફુલ્લાહ યા દીની મુતા-લઆ કર લિયા જાયે, યા કોઈ સુન્નત બયાન કર દી જાયે તો સવાબ કા અભાર લગ જાયે.

દહ્શત ગર્દિયોં કે ફુજૂલ તર્જકિરે

ઈસી તરણ કહીં દહ્શત ગર્દી કી વારિદાત હો ગઈ તો બસ લોગોં કો ફુજૂલ બદકે બા'જ સૂરતો મેં ગુનાહોં ભરી બહસ કે લિયે એક મૌજૂદું હી હાથ આ ગયા ! હર જગાહ ઉસી કા તર્જકિરા, બે સર વ પા કિયાસ આરાઈયાં, બે તુકે તબ્બિસરે, અટકલ સે કિસી ભી પાર્ટી યા લીડર વગેરા પર તોહમત લગા દેના વગેરા. અક્સર યેહ ગુફત-ગૂ “ફુજૂલ” હી નહીં, લોગોં મેં ખૌફો છિરાસ ફેલને કા બાઈસ, અફવાહેં ગર્મ હોને કા સબબ ઔર હંગામે બરપા હોને કી “વજહ” ભી બનતી હૈં, ધમાકોં ઔર દહ્શત ગર્દિયોં કી વારિદાતે સુનને સુનાને મેં નફસ કો બે ઈન્ટિલા દિલચ્સ્પી હોતી હૈ, બસા અવકાત લબ પર દુઆઈયા અલ્જાજ હોતે હૈં મગર કલ્બ કી ગહરાઈયોં મેં સન્સની ઘેઝ ખબરેં સુનને સુનાને કે જરીએ હજ (યા'ની મજે) ઉઠાને ઔર લુત્ફ અન્દોજ હોને કા જરૂબા ધૃપા હોતા હૈ, કાશ ! નફસ કી ઈસ શરારત કો પહ્યાનતે હુઅે હમ દહ્શત ગર્દિયોં ઔર ધમાકોં કે તર્જકિરોં મેં દિલચ્સ્પી લેને સે બાજ આ જાયે. હાં મજલૂમાના શહાદત પાને વાલોં, જિઝ્મયોં ઔર મુ-તાઅસિસારા મુસલમાનોં કી હમ-દર્દિયોં, બિદમતોં ઔર અમ્ન વ સલામતી કી દુઆઓં સે ગુરેજ

ફરમાને મુસ્તકા પાક કી કસરત કરો બેશક યેહ તુમણારે લિયે તહારત હે. (بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ)

ન કિયા જાએ કે યેહ સવાબ કે કામ હું. બસ જબ ભી ઈસ તરણ કી ગુફત-ગૂ કરને સુનને કી સૂરત પૈંડા હો તો અપને દિલ પર ગૌર કર લેના ચાહિયે કે નિયત ક્યા હૈ? અગર અચ્છી નિયત પાએં તો ઉમદા ઔર બહુત ઉમદા હૈ મણર અકસર ઈસ કિસ્મ કી ગુફત-ગૂ કા હાસિલ “સન્સની” સે લુટ્ઝ અન્દોજી હી પાયા જાતા હૈ.

સિદ્ધીકે અકબર મુંહ મેં પથ્થર રખ લેતે

યાદ રખિયે! જબાન ભી અલ્લાહ કી અગ્રીમ ને'મતા હૈ, ઈસ કે બારે મેં ભી કિયામત કે રોજ સુવાલ હોના હૈ, લિહાજા ઈસ કા હરગિઝ બે જા ઈસ્તિ'માલ ન કિયા જાએ. સાચિદુના સિદ્ધીકે અકબર રચી લીધી જન્માતી હોને કે બા વુજ્ઝૂદ જબાન કી આફતોં સે બેહદ મોહત્તાત રહા કરતે થે ચુનાન્યે “ઓહ યાઉલ ઉલ્ભૂમ” મેં હૈ : હજરતે સાચિદુના અબૂ બક સિદ્ધીક તા કે બાત કરને કા મૌકાઅ હી ન રહે.

(احياء الفلوج ٣ ص ١٣٧)

રખ લેતે થે પથ્થર સુન અબૂ બક દહન મેં

એ ભાઈ! જબાં પર તૂ લગા કુફલે મદીના

(વસાઈલે બાજીશાશ, સ. 66)

صَلُّو عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّدٍ

40 બરસ તક ખામોશી કી મશ્ક

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો! અગર આપ વાકેઈ ખામોશી કી આદત બનાના ચાહતે હું તો ઈસ પર સન્ઝ-દગી સે ગૌર કરના હોગા, ઔર ખૂબ મશ્ક કરની પડેગી વરના સર-સરી કોશિશ સે

ફરમાને મુસ્તકા : تَعَالَى اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ : તુમ જહાં ભી હો મુજ પર હૃદાય પઢો કે તુમ્હારા હૃદાય મુજ તક પહોંચતા હૈ. (ત્રણ)

જબાન પર કુફ્લે મદીના લગના દુષ્પાર હૈ. જબાન કે બે જા ઈસ્તે'માલ કી તબાહ કારિયોં સે ખુદ કો ડરાતે હુએ ખામોશી કી આદત બનાને કી ભરપૂર સઅર્થ ફરમાઈયે إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ કામ્યાબી આપ કે કદમ ચૂમેગી. મગર કોશિશ ઈસ્તિકામત કે સાથ હોની ચાહિયે. આઈયે ! એક કોશિશ કરને વાલે કી ઈસ્તિકામત કી છિકાયત સુનતે હૈનું, હજરતે સચ્ચિદુના અરતાહ બિન મુન્જિર عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى ફરમાતે હૈનું : એક શાખ્સ ચાલીસ સાલ તક ખામોશ રહેને કી ઈસ તરફ "મશ્ક" કરતા રહા કે અપને મુંહ મેં પથ્થર રખતા, યહાં તક કે ખાને યા પીને યા સોને કે ઈલાવા વોહ પથ્થર મુંહ સે ન નિકાલતા. (الصَّفْتُ لابْنِ أَبِي الْتَّبَيْأَجِ ٧ ص ٢٠٦ رقم ٤٢٨)

યાદ રહે ! પથ્થર ઈતના છોટા ન હો કે હલ્ક સે નીચે ઉત્તર કર કિસી બડી મુશ્કિલ મેં ડાલ દે નીઝ રોજે કી હાલત મેં મુંહ મેં પથ્થર ન રખા જાએ કે ઈસ કી મિઠી વગૈરા હલ્ક મેં જા સકતી હૈ.

ગુફત-ગૂ લિખ કર મુહા-સબા કરને વાલે તાબેઈ બુગુર્ગા

હજરતે સચ્ચિદુના રબીઅ બિન ખુસૈમ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْكَرِيمِ ને બીસ સાલ તક દુન્યાવી બાત જબાન સે નહીં કી, જબ સુખ્ષ હોતી તો કલમ દવાત ઔર કાગળ લે લેતે ઔર દિન ભર જો બોલતે ઉસે લિખ લેતે ઔર શામ કો (ઉસ લિખે હુએ કે મુતાબિક) અપના મુહા-સબા ફરમાતે.

(احياء الفلوم ج ٣ ص ١٣٧)

બાતચીત કે મુહા-સબે કા તરીકા

અપના "મુહા-સબા" કરને સે મુરાદ યહાં યેહ હૈ કે અપની હર હર બાત પર ગૌર કર કે અપને આપ સે બાળપુર્સ કરના મન્સલન કુલાં બાત ક્યું કી ? ઉસ મકામ પર બોલને કી ક્યા હાજર થી ?

કરમાને મુસત્કા તુલ્લી ઉલ્લૂલ ઓસ્લી : ખીલી કે પાસ મેરા જિક હો ઔર વોહ મુજ પર દુરુદ શરીર ન પઢે તો વોહ
લોગોં મેં સે કંજૂસ તરીન શાખ્સ હૈ. (جیز)

હુલાં ગુફત-ગૂ ઈતને અલ્ફાજ મેં ભી નિમટાઈ જા સકતી થી મગર ઈસ મેં હુલાં હુલાં લફજ ઝાઈદ ક્યું બોલે ? હુલાં સે જો જુમ્લા તુમ ને કહા વોહ શર-ઈ ઈજાજત સે ન થા બલ્કે દિલ આજાર તન્જ થા, ઉસ કા દિલ દુખા હોગા અબ ચલો તૌબા ભી કરો ઔર ઉસ ઈસ્લામી ભાઈ સે મુઆફી ભી માંગો, ઉસ બૈઠક મેં ક્યું ગાએ જબ કે મા'લૂમ હૈ કે વહાં હુઝૂલ બાતેં ભી હોતી હૈનું ઔર હુલાં હુલાં બાત મેં તુમ ને હાં મેં હાં ક્યું મિલાઈ થી ? વહાં તુમ્હેં ગીબત ભી સુનની પડ ગઈ થી બલ્કે તુમ ને ગીબત સુનને મેં દિલચસ્પી ભી લી થી ચલો પક્કી તૌબા ઔર એસી બૈઠકોં સે દૂર રહેને કા ભી અછુદ કરો. ઈસ તરહ સમજદાર આદમી અપની ગુફત-ગૂ બલ્કે રોજ મર્રી કે જુમ્લા મુઆ-મલાત કા મુહા-સબા કર સકતા હૈ. થૂં ગુનાહ, બે એહતિયાતિયાં, અપની બહુત સારી કમજોરિયાં ઔર ખામિયાં સામને આ સકતીં ઔર ઈસ્લાહ કા સામાન હો સકતા હૈ. દા'વતે ઈસ્લામી કે મ-દની માહોલ મેં મુહા-સબે કો ફિકે મદીના કહતે હૈનું ઔર દા'વતે ઈસ્લામી મેં રોજાના કમ અઝ કમ 12 મિનાટ ફિકે મદીના કરને ઔર ઈસ દૌરાન મ-દની ઈન્યામાત કા રિસાલા પુર કરને કા જેહુન દિયા જાતા હૈ.

જિકો દુરુદ હર ઘડી વિર્દેઝબાં રહે

મેરી હુઝૂલ ગોઈ કી આદત નિકાલ દો

(વસાઈલે બાણીશા, સ. 164)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ઉમર બિન અબ્ડુલ અભીમ ફૂટ ફૂટ કર રોએ

હજરતે સચ્ચિદુના અબૂ અબ્ડુલ્લાહ રَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ فિરમાતે હૈનું કે

કરમાને મુસત્કા : ﷺ : ઉસ શાખસ કી નાક ખાક આલૂદ હો જિસ કે પાસ મેરા જિક હો ઔર વોહ મુજબ પર દુરુદે પાક ન પડે. (૧૬)

મૈં ને સુના કે એક આલિમ સાહિબ હજરતે સચ્ચિદુના ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીજ રચી લીધી તુલા કે સામને કહેને લગે : “ખામોશ આલિમ” ભી બોલને વાલે આલિમ હી કી તરહ હોતા હૈ. ફરમાયા : મૈં સમજતા હું કે બોલને વાલા કિયામત કે દિન ચુપ રહેને વાલે આલિમ સે અફજલ હોગા ઈસ લિયે કે બોલને વાલે કા નફૂદ લોગોં કો પહોંચતા હૈ જબકે ચુપ રહેને વાલે કો સિફ્ર જાતી ફાએદા મિલતા હૈ. વોહ આલિમ સાહિબ બોલે : “યા અમીરલ મુઅમ્બિનીન ! ક્યા આપ બોલને કે ફિતનોં સે ના વાડિક હું ?” હજરતે સચ્ચિદુના ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીજ રેહ સુન કર શાદીદ (યા'ની ફૂટ ફૂટ કર) રોએ. (૧૬૮، ૩૪૦ ચ ૭) (الصَّفَتُ لِأَنْبِيَاءِ الْمُنْبَيِّعِينَ مَلَى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ)

અલ્હલ્લાહ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મળિયે રહ્યો.

اُમિન بِجَاهِ اللَّٰهِ الْبَيِّنِ الْأَمِينِ مَلَى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

હિકાયત કી વગાહીત

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હમારે બુગુર્ગોં કી એહતિયાતે ઔર જગ્યાબાદે ખૌફે ખુદા મરહબા ! અલબતા ઈસ બાત મેં કોઈ શક નહીં કે મોહતાત ઉલમાઓ દીન કા વા'જ વ નસીહત ફરમાના, શાર-ઈ અહકામ બતાના, મુખલિયતીન કા સુન્તાઓં ભરા બયાન કરના, નેકી કી દા'વત દેના, ખામોશી કે મુકાબલે મેં અફજલ તરીન અમલ હૈ. મગાર ઉન આલિમ સાહિબ કા સચ્ચિદુના ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીજ કી બારગાહ મેં બતૌરે તમ્બીહ રેહ અર્જ કરના કે “ક્યા આપ બોલને કે ફિતનોં સે ના વાડિક હું ?” અપની જગહ દુરુસ્ત થા ઔર અમીરુલ મુઅમ્બિનીન રચી લીધી તુલા કા ખૌફે ખુદા સે જારો કિતાર રોના ભી ઉન આલિમે રખ્યાની કે ઈસ ફિકરે કી તહ તક પહોંચને કી વજહ સે થા. વાકેઈ અચ્છા

કરમાને મુસટફા : ﷺ : જિસ ને મુજ પર રોજે જુમુઆ દો સો બાર દુરેટ્ પાક પઢા ઉસ કે દો સો સાલ કે ગુણાદ મુઅાફ હોએ. (પત્ર)

બોલના અગર્યે મખ્લૂક કે લિયે નફ્સ અભષા હૈ લેકિન ખુદ બોલને વાલે કે લિયે ઈસ મેં કઈ ફસાદાત કે ખતરાત ભી મૌજૂદ હૈનું મ-સલન અગર અચ્છા મુખલિંગ હૈ તો અપની ફસાહત વ બલાગત ઔર ગુફત-ગૂ કી રવાની પર દૂસરોં કી તરફ સે મિલને વાલી દાદો તહ્સીન કે સબબ યા સિર્ફ અપની સલાહિયત પર ધમન્ડ કે બાઈસ યા અપને આપ કો “કુછ” સમજને ઔર દૂસરોં કો હકીર જાનને યા સિર્ફ નફસાનિયત કી વજહ સે દૂસરોં પર ધાક બિઠાને ઔર અપની વાહ વાહ કરવાને કી ખાતિર ખૂબ મુહા-વરાત વ ઉભા ફિકરાત વગેરા કી તરકીઓં કરતે રહને નીજ ઈસ કે લિયે અદક યા’ની મુશ્કિલ યા ખૂબ સૂરત અલ્ફાડ બોલને વગેરા વગેરા કે ફિતનોં મેં પડ સકતા હૈ. અગર અ-રબી બોલયાલ પર ઉબૂર હુવા તો બાત વ બયાનાત મેં અપની અ-રબી દાની કા સિક્કા જમાને કી ખાતિર ખૂબ અ-રબી મકૂલોં વગેરા કે ઈસ્તિ’માલ કે ફિતને મેં મુખ્તલા હો સકતા હૈ, ઈસી તરહ જિસ કી આવાજ અચ્છી હો વોહ ભી ખતરોં મેં વિરા રહતા હૈ, ચૂંકે લોગ અકસર ઐસોં કી તા’રીફ કરતે હૈનું જિસ પર “કૂલ” કર ઉસ કે મગ઼રૂર હો જાને, અચ્છી આવાજ કો અતિથ્યએ ખુદા વન્દી (યા’ની અલ્લાહ જી અતા) સમજને કે બજાએ અપના કમાલ સમજ બૈઠને વગેરા ગ-લતિયોં કા ખદશા રહતા હૈ. તો ઉન આલિમે રખ્ખાની કી “બોલને” કે મુ-તાખલિક તમ્બીહ બજા હૈ ઔર વાકેઈ જો મુખલિંગ મજકૂરા મજમૂમ સિફાત રખતા હો ઉસ કા બોલના ઉસ કે અપને હક મેં બહુત બડા ફિતના ઔર બરબાહિયે આખિરત કા સામાન હૈ અગર્યે મખ્લૂક કો ઉસ સે નફ્સ પહોંચતા હો.

બાત કો કુગૂલિયાત સે પાક કરને કા બેહતરીન નુસ્ખા

અપની ગુફત-ગૂ મેં કમી લાને કે જો વાકેઈ ખ્વાહિશ મન્દ હોય તુંન

(ابن عدی). ﴿فَرِمَانَهُ مُحَمَّداً : ضَلَّ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالْمُسْلِمُونَ﴾

કરમાને મુસ્તકા તુલ્લાની عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : મુજ પર કસરત સે દુર્ગે પાક પઢો બેશક તુમ્હારા મુજ પર દુર્ગે પાક પઢના તુમ્હારે ગુનાણો કે લિયે મગફિત હૈ. (૩૭૬)

હુએ ઈસ મેં ગુનાહ કા ઈરતિકાબ છો જાને વગૈરા વગૈરા ખદશાત શામિલ હું ઔર યેહ શુમૂલિયત ઐસી બારીક હૈ જિસ કા ઈલ્મ નહીં હોતા, લિણજા ઈસ કાબિલે ઈસ્તે'માલ બાત કે જરીએ ભી ઈન્સાન ખતરાત મેં ધિરા રહતા હૈ. (ملખચ અઝિહી અલુમ જ ૧૩૮ ص ૩)

ચુપ રહને મેં સો સુખ હું તૂ યેહ તજરિબા કર લે

એ ભાઈ ! જબાં પર તૂ લગા કુફ્લે મદીના

(વસાઈલે બાજીશાશ, સ. 66)

બે વુફ્ફ બે સોચે બોલતા હૈ

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! અકલ મન્દ પહલે બાત કો તોલતા હૈ ફિર મુંહ સે બોલતા હૈ ઔર બે વુફ્ફ જો કુછ જી મેં આએ બોલતા ચલા જાતા હૈ, ચાહે ઈસ કી વજહ સે કિતના હી જલીલ કયું ન હોના પડે. ચુનાન્યે હજરતે સચ્ચિદુના હસન બસરી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْكَوَافِرِ ફરમાતે હું : લોગોં મેં મશહૂર થા કે અકલ મન્દ કી જબાન ઉસ કે દિલ કે પીછે હોતી હૈ વોહ બાત કરને સે પહલે અપને દિલ સે રજૂઓ કરતા હૈ યા'ની ગોર કરતા હૈ કે કહું યાન કહું ? અગર મુફીદ હોતી હૈ તો કહતા હૈ વરના ચુપ રહતા હૈ. જબકે બે વુફ્ફ કી જબાન ઉસ કે દિલ કે આગે હોતી હૈ કે ઈધર યા'ની દિલ કી તરફ રજૂઓ કરને કી નૌભત હી નહીં આતી બસ જો કુછ જબાન પર આયા કહ દેતા હૈ.

(ملખચ અરતીયી અનાફ્લીન ચ ૧૧૦)

બોલને સે પહલે તોલને કા તરીકા

ખારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! યાદ રાખ્યે ! હમારે મીઠે મીઠે આકા મક્કી મ-દની મુસ્તાફા صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને કભી ભી

કરમાને મુસત્કા પણ તુલ્ય હુદ્દું શરીર પઢતા હૈ અલ્લાહ હુદ્દું ઉસ કે લિયે એક કીરત અજૂર લિખતા હૈ ઔર કીરત ઉહુદ પદહાર જિતના હૈ. (જીબુ)

અપની જબાને હક્કે તરજુમાન સે કોઈ ફાલતૂ લફ્જ અદા નહીં ફરમાયા ઔર ન હી કભી કષ્ટકષ્ટ લગાયા. કાશ ! યેહ ખામોશી ઔર ઝોર સે ન હંસને કી સુન્નતેં ભી આમ હો જાયે. એ કાશ ! હમ “બોલને” સે પહલે “તોલને” કે આદી બન જાયે. તોલને કા તરીકા યેહ હૈ કે ઈસ સે પહલે કે અફ્જાઝ જબાન સે અદા હોં અપને દિલ સે સુવાલ કર લિયા જાયે કે ઈસ બોલને કા મક્સદ ક્યા હૈ ? ક્યા મૈં કિસી કો નેકી કી દા'વત દે રહા હું ? ક્યા યેહ બાત જો મૈં બોલના ચાહતા હું ઈસ મેં મેરા યા કિસી દૂસરે કા ભલા હૈ ? મેરી બાત કહીં એસે મુખા-લગે સે પુર તો નહીં જો મુઝે જૂટ કે ગુનાહ મેં મુખ્તલા કર દે. જૂટે મુખા-લગે કી મિસાલ દેતે હુંએ સદરુશશરીઅહ, બદરુતીકહ હજરતે અલ્લામા મૌલાના મુફતી મુહમ્મદ અમજદ અલી આ'જમી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوْيِ ફરમાતે હૈને : “અગર એક મર્તબા આયા ઔર યેહ કહ દિયા કે હજાર મર્તબા આયા તો જૂટા હૈ.” (બહારે શરીઅત, જિ. 3, સ. 519) યેહ ભી સોચે કે મૈં કહીં કિસી કી જૂટી તા'રીફ તો નહીં કર રહા ? કિસી કી ગીબત તો નહીં હો રહી ? મેરી ઈસ બાત સે કિસી કા દિલ તો નહીં દુખ જાઓગા ? બોલ કર નદામત કે સબબ સજૂદ કરને યા SORRY કહેને કી નૌભત તો નહીં આએગી ? થૂક કર ચાટને યા'ની જોશ મેં કહી હુઈ બાત વાપસ તો નહીં લેની પડેગી ? કહીં અપના યા કિસી દૂસરે કા રાજ ફાશ તો નહીં કર બેંકુંગા ? બોલને સે પહલે બાત કો તોલને મેં અગર યેહ બાત ભી સામને આઈ કે ઈસ બાત મેં ન નફુઅ હૈ ન નુક્સાન ઔર ન હી સવાબ હૈ ન ગુનાહ, તબ ભી યેહ બાત બોલ દેને મેં એક તરહ કા નુક્સાન હી હૈ કયૂંકે જબાન કો ઈસ તરહ કી ફુજૂલ ઔર બે ફાઅદા ગુફત-ગૂ કે લિયે જહમત દેને કે બજાએ

કરમાને મુસ્તાક થિલ્યો અને ઉસી કિતાબે મુશ્કેલ પર હુરુદે પાક વિખા તો જબ તક મેરા નામ ઉસ મેં રહેણું કિશ્ટે ઉસ કે લિખે ઇસ્તિજ્જાર કરતે રહેંગે. (ફૂલ)

અગર કહ લિયા જાએ તો યકીનન ઈસ મેં ફાયદા હી ફાયદા હુદુદ શરીફ પઢ લિયા જાએ અને અપને અનમોલ વકત કા બેહતરીન ઈસ્તે માલ હૈ, એસે અભીમ ફાયદે કા જાએઅ હોના ભી લાજિમન નુકસાન હી હૈ.

ਜਿਕੋ ਹੁਦੇਂ ਹਰ ਘੜੀ ਵਿਟੋ ਜ਼ਬਾਂ ਰਹੇ
ਮੇਰੀ ਕੁੜ੍ਹਲ ਗੋਈ ਕੀ ਆਹਤ ਨਿਕਾਲ ਦੋ

(વસાઈલે બજીશાશ, સ. 164)

ચુપ રહણે કા તરીકા

ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! કુજૂલ ગોઈ ગુનાછ ન સહી મગર ઈસ મેં મહત્વમિયાં ઔર કાફી નુકસાનાત મૌજૂદ હૈં લિહાજા ઈસ સે બચના બેહદ જરૂરી હૈ. કાશ ! કાશ ! ઐ કાશ ! ખામોશી કી આદત ડાલને કે લિયે જબાન પર “કુફ્લે મદીના” લગાને કી સાંચાદત મિલ જાતી.

હિકાયત : હજરતે સચ્ચિદુના મુવર્રિક ઈજલી રહેલી ફરમાતે હું કે એક ઐસા મુઆ-મલા જિસે મૈં 20 સાલ તક હાસિલ કરને કી કોશિશ કરતા રહ્યા લેકિન પાન સકા ભગર ફિર ભી ઉસ કી તલબ નહીં છોડી. પૂછા ગયા : વોહ અહમ ચીજ ક્યા હૈ ? ફરમાયા : ખામોશ રહ્યના. (الرَّهْمَةُ لِلْأَمَامِ أَحَدٌ ص ٣١٠، رقم ١٧٦٢) ખામોશી કે તલબ ગાર કો ચાહિયે કે જબાન સે કરને કે બજાએ રોજાના થોડી બહુત બાતેં લિખ કર યા ઈશારે સે ભી કર લિયા કરે ઈસ તરફ ખામોશી કી આદત શુરુઅ હો જાએગી. “اَنَّ شَاءَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ بِمَا تَرَكَ” એ વતે ઈસ્લામી” કી તરફ સે નેક બનને કે અજીમ નુસ્ખે “મ-દની ઈન્નામાત” કા એક મ-દની ઈન્નામ યેહ ભી હૈ : ક્યા આજ આપ

કરમાને મુસ્તકા ખીલુણી ઉદ્વાગી અને તુલુ : જિસ ને મુજ પર એક બાર દુર્દે પાક પઢા અલ્લાહ મરૂજું ઉસ પર દસ રહેમતે ભેજતા હૈ. (૧૮)

ને જબાન કા કુફ્લે મદીના લગાતે હુએ કુઝૂલ ગોઈ સે બચને કી આદત ડાલને કે લિયે કુછ ન કુછ ઈશારે સે ઔર કમ અઝ કમ ચાર બાર લિખ કર ગુફત-ગૂ કી ? ખામોશી કી આદત બનાને કી કોશિશ કે દૌરાન ઐસા ભી હો સકતા હૈ કે કુઝૂલ ગોઈ સે બચને કી કોશિશ મેં ચન્દ રોજ કામ્યાબી મિલી મગર ફિર બોલને કી આદત હસ્બે મા'મૂલ હો જાએ, અગર ઐસા હો ભી તો હિભ્મત મત હારિયે, બાર બાર કોશિશ કીજિયે જરૂર સચ્ચા હુવા તો હું લેણું હોય કામ્યાબી જરૂર હાસિલ હોયાં. ખામોશી કી આદત બનાને કી મશ્ક કરને કે દૌરાન અપના ચેહરા મુસ્કરાતા રખના મુનાસિબ હૈ તા કે કિસી કો યેહ ન લગે કે આપ ઉસ સે નારાજ હૈને જભી મુંહ “કુલાયા” હુવા હૈ. ખામોશી કી કોશિશ કે દિનોં મેં ગુસ્સા બઢ સકતા હૈ લિહાજા અગર કોઈ આપ કા ઈશારા ન સમજ પાએ તો હરગિઝ ઉસ પર ગુસ્સે કા ઈજદાર ન કીજિયે કે કહીં બે જા દિલ આજારી વગેરા કા ગુનાહ ન કર બેઠેં. ઈશારે વગેરા સે ગુફત-ગૂ સિર્ફ ઉન્હીં કે સાથ મુનાસિબ રહતી હૈ જિન કે સાથ આપ કી જેહની હમ આહંગી હો, અજનબી યા ના માનૂસ આદમી હો સકતા હૈ કે ઈશારે વગેરા કી ગુફત-ગૂ કે સબબ આપ સે “નારાજ” હો જાએ, લિહાજા ઉસ કે સાથ જરૂરતન જબાન સે બાતચીત કર લીજિયે. બલ્કે કઈ સૂરતોં મેં જબાન સે બોલના વાજિબ ભી હો જાતા હૈ. મ-સલન મુલાકાતી કે સલામ કા જવાબ વગેરા. કિસી સે મુલાકાત કે વક્ત સલામ ભી ઈશારે સે નહીં જબાન સે કરના સુન્નત હૈ. યું હી દરવાજે પર કોઈ દસ્તક દે ઔર અન્દર સે પૂછા જાએ કોન હૈ ? તો જવાબ મેં બાહર વાલા, “મદીના ! ખોલો”, “મૈં હું” વગેરા ન કહે બલ્કે સુન્નત યેહ હૈ કે અપના નામ બતાએ.

ફરમાને મુસલ્ફા : ﷺ : જો શાપ્સ મુજ પર હુર્રેટ પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્મત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (નિઃ)

અચ્છે અન્દાજ પર પુકાર કર સવાબ કર્માદ્યે

હોંટોં સે “શિશ્શી” કી આવાજ નિકાલ કર કિસી કો બુલાના યા મુ-તવજીહ કરના અચ્છા અન્દાજ નહીં, નામ મા'લૂમ હોને કી સૂરત મેં “મદ્દીના !” કહ કર ભી નહીં બલ્કે નામ યા કુન્યત સે પુકારે કે સુન્નત હૈ, ખુસૂસન ઈસ્તિન્જા ખાનોં ઓર ગન્દી જગહોં પર “મદ્દીના” કહ કર પુકારને સે બચને કી સખ્ત ઝડુરત હૈ. અગર નામ ન મા'લૂમ હો તો ઉસ મકામ કે ઉર્ફ કે મુતાબિક મુહુર્જાળ અન્દાજ મેં પુકારા જાએ, મ-સલન હમારે મુઆ-શરે મેં ઉમ્ભૂમન નૌ જવાન કો ભાઈજાન ! ભાઈ સાહિબ ! બદે ભાઈ ! ઓર ઉમ્ર રસીદા કો : ચચાજાન ! બુજુર્ગો ! વગેરા કહ કર પુકારતે હેં. બહર હાલ જબ ભી કિસી કો પુકારા જાએ તો મોમિન કા દિલ ખુશ કરને કે સવાબ કી નિયત કે સાથ અચ્છે મેં અચ્છા અન્દાજ હો ઓર નામ ભી પૂરા લિયા જાએ નીજ મૌકાએ કી મુના-સબત સે આખિર મેં લફ્જ “ભાઈ” યા “સાહિબ” વગેરા કા ભી ઈજાફા હો, હજ કિયા હૈ તો “હાજી” કા લફ્જ ભી શામિલ કર લિયા જાએ. જિસ કો પુકારા ગયા વોહ “લબ્બેક” (યા'ની મેં હાજિર હું) કહે. દા'વતે ઈસ્લામી કે મ-દની માહોલ મેં અક્સર કિસી કી પુકાર પર જવાબન “લબ્બેક” કહા જાતા હૈ જો કે સુનને મેં બહુત ભલા મા'લૂમ હોતા હૈ ઈસ સે મુસલ્માન કે દિલ મેં ખુશી દાખિલ હો સકતી હૈ. નીજ સહાબે કિરામ કા શહન્શાહે બૈસુલ અનામ ચલી લેલી ઉદ્દેશ્યુલ્લાઘ કે ફરમાને (યા'ની બુલાને) પર “લબ્બેક” કે સાથ જવાબ દેના અહાદીસ મેં મજકૂર હૈ, ઈસ કે ઈલાવા એક વલિયુલ્લાઘ કે ફ'લ સે ભી ઈસ કા સુબૂત મિલતા હૈ. ચુનાન્યે કરોડોં હભાલિયોં કે અર્જીમ પેશવા હજરતે સચિદુના ઈમામ અહમદ

ફરમાને મુસ્તકી પાસ મેરા જિક હુવા ઓર ઉસ ને મુજ પર હુરુટ પાક ન પડા તહકીક વેલે બદલાયા હો ગયા (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ) .

જીન હમ્ભાલ સે રહ્મતુલ્લહ તુલ્લી ઉલ્લી મસ્અલા પૂછને કે લિયે ઉન્હેં જબ કોઈ અપની તરફ મુ-તવજ્જેહ કરતા તો અકસર “લખ્બેક” ફરમાતે. (مناقب الإمام أحمد بن حنبل للجوزي من ٢٩٨) મસ્નૂન હુઆઓં કી મશહૂર કિતાબ “હિસ્ને હસીન” મેં હૈ : જબ કોઈ શખ્સ તુઝે બુલાએ તો જવાબ મેં કહે : લખ્બેક. (حسين حبيب من ١٠٤)

ખામોશી કી બ-ર-કત કી તીન મ-દની બહારે

﴿١﴾ ખામોશી કી બ-ર-કત સે દીદારે મુસ્તાકી

એક ઈસ્લામી બહન કી તહરીર કા લુભે લુબાબ હૈ : દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી તરફ સે જારી કર્દી ખામોશી કી અહેમ્મિયત પર મબ્ની સુન્નતોં ભરે બયાન કે કેસિટ સુન કર મેં ને જબાન કે કુફ્લે મદીના કી તરકીબ શુરૂઅ કી યા'ની ખામોશી કી આદત ડાલને કા સિલ્વિલા કિયા, તીન³ હી દિન મેં મુજે અન્દાજા હો ગયા કે પહુલે મેં કિસ કદર ફાલતૂ બાતે કિયા કરતી થી ! ખામોશી કી બ-ર-કત સે મુજે અચ્છે અચ્છે અવાબ નજર આને લગે, કુજૂલ ગોઈ સે બચને કી કોશિશ કે તીસરે દિન મેં ને મક-ત-બતુલ મદીના કી જારી કર્દી સુન્નતોં ભરે બયાન કી એક મજીદ ઓડિયો કેસિટ બનામ “ઈતાઅત કિસે કહતે હોય” સુની. રાત જબ સોઈ તો કેસિટ મેં બયાન કર્દી એક વાકિઆ મુજે અવાબ મેં દિખાઈ દેને લગા ! “જંગ કા નકશા થા, સરકારે મદીના હુશ્મન કી જાસૂસી કે લિયે હજરતે સાયિદુના હુઝેફા કો રવાના કરતે હોય, વોહ કુફ્ફાર કે ઘૈમોં કે પાસ પહોંચતે હોય તો ઉન્હેં કુફ્ફાર કે સરદાર હજરતે અબૂ સુફ્યાન (જો અભી તક મુસલ્માન નહીં હુએ થે) ખડે હુએ નજર આતે હોય,

કરમાને મુસ્તફા : ﷺ : જિસ ને મુજ પર દસ મરતબા સુખ ઓર દસ મરતબા શામ હુરેટ પાક પઢા
ઉંસે ઉયામત કે દિન મેરી શફાઅત મિલેગી. (સાહિફા)

રَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ مَوْلَانَا مُحَمَّدُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
કમાન પર તીર ચઢા લેતો હૈં કે ઉન્હેં સરકારે દો આલમ
ચુનાન્યે અપને મ-દની અમીર કી ઈતાઅત
કરતે હુએ તીર ચલાને સે બાજ રહતે હૈં, ફિર હાજિર હો કર
તાજદારે રિસાલત કી ચલી રહી હૈં ઓર દો બા બ-ર-કત
મેં કારકર્દાંગી પેશ કરતે હૈં. મુજે ઈસ ઘ્વાબ મેં સરકારે
મદ્દીના : ﷺ : ઔર દો સહાબે કિરામ
કી ખૂબ વાજેહ તૌર પર જિયારત નસીબ હુઈ, બાકી સબ મનાજિર
ધુંદલે નજર આ રહે થે.” મજીદ લિખા હૈ : الْحَمْدُ لِلَّهِ ! سિર્જ તીન
દિન કી ઝુઝૂલ ગોઈ સે બચને કી કોશિશ સે મુજ પર આકાએ દો
આલમ કા બહુત બડા કરમ હો ગયા, બસ
મેરી તમના હૈ કે કભી ભી મેરી જબાન સે કોઈ ફાલતૂ લફ્જ ન
નિકલે. આપ હુએ કીજિયે કે મૈં અપની ઈસ કોશિશ મેં કામ્યાબ
હો જાઉં.

ખુસૂસન ઈસ્લામી બહનોં કો ઈસ ખુશ નસીબ ઈસ્લામી બહન
પર કાફી રશ્ક આ રહા હોગા. કિસી ઈસ્લામી બહન કા ખામોશી
ઈજ્ઞિયાર કરના વાકેઈ બહુત બડી બાત હૈ કયૂંકે મર્દોં કે મુકાબલે મેં
ઉમ્મન ઔરતેં જિયાદા બોલતી હૈં.

અલ્લાહ જબાં કા હો અતા કુફલે મદ્દીના
મેં કાશ ! જબાં પર લું લગા કુફલે મદ્દીના

(વસાઈલે બાણિશ, સ. 66)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

કરમાને મુસ્તકા ખીલુણી ઉલ્લભ ઓફિશિયલ ઓફિશિયલ : જિસ કે પાસ મેરા જિક હુવા ઔર ઉસ ને મુજ પર દુરુદ શરીર ન પઢા ઉસ ને જફા કી. (અંગે)

『2』 અલાકે મેં મ-દની માહોલ બનાને મેં ખામોશી કા કિરદાર

એક ઈસ્લામી ભાઈ ને સરો મદીના દુનિયા કો જો મકતૂબ ભેજા ઉસ કા લુબ્બે લુબાબ હૈ કે “દા’વતે ઈસ્લામી” કે સુન્નતો ભરે ઈજ્ઞિતમાઝ મેં ખામોશી કે મુ-તાલિક સુન્નતો ભરા બયાન સુનને સે પહુલે મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા હોને કે બા વુજૂદ મેં બહુત કુજૂલ ગો થા, દુરુદ શરીર કી કોઈ ખાસ કસરત ન થી. જબ સે ચુપ રહેને કી કોણિશ શુરૂઆ કી હૈ, રોજાના એક હજાર દુરુદ શરીર પઢના નસીબ હો રહા હૈ. વરના મેરા અનમોલ વક્ત ઈધર ઉધર કી કુજૂલ બહસો મેં બરબાદ હો જાતા થા. બારહ દિન મેં પછે હુએ 12 હજાર દુરુદ શરીર કા સવાબ આપ કો તોહ્ફતન પેશ (યા’ની ઈસાલે સવાબ) કરતા હું. મજીદ અર્જ હૈ કે મેરે બાતૂની મિજાજ કે બાઈસ હોને વાલી કજ બહસી (યા’ની ઉલટી સીધી બાતોં) કી નુહૂસત સે હમારે જૈલી હલ્કે મેં દા’વતે ઈસ્લામી કે મ-દની કામ કો ભી નુક્સાન પહોંચ જાતા થા. પિછલે દિનોં હમારે હલ્કે મેં આપસ કા ઈજ્ઞિતલાઙ્ નિમટાને કે લિયે મ-દની મશવરા હુવા, હૈરત બાલાએ હૈરત કે મેરી ખામોશી કે સબબ હું સારા ઝગડા બ આસાની ખત્મ હો ગયા. હમારે “નિગરાને પાક” ને ખુશી કા ઈજહાર કરતે હુએ મુજ સે બે તકલુઝી મેં કુછ ઈસ તરફ ફરમાયા : “મુજે બહુત ડર લગ રહા થા કે શાયદ આપ બહસ શુરૂઆ કરેંગે ઔર બાત કા બતંગડ બન જાએગા લેકિન આપ કે ખામોશી અપનાને કી ને’મત ને હમેં રાહત બખ્શી.” દર અસ્લ બાત યેહ હૈ કે ઈસ સે કબ્લ મુજ ના લાઈક કી કુજૂલ બહસ ઔર બક બક કી આદતે બદ કે સબબ “મ-દની મશવરે” વગેરા કા માહોલ ખરાબ હો જાયા કરતા થા.

કરમાને મુસ્તકા ફિલ્હાલ ઉલ્લભ વિલાસ હુદ્દ શરીર પઢેગા મેં ડિયામત કે દિન ઉસ કી શરીરાત્મત કરુંગા। (કૃતી)

મ-દની કામોં કે લિયે મ-દની હથિયાર

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ? કુજૂલ બાતોં સે બચના મ-દની કામોં કે લિયે કિસ કદર મુઝીદ હૈ . લિહાજા જો સુન્તતોં કા મુખલ્લિગ હૈ ઉસે તો હર હાલ મેં સન્ધીદા ઔર કમ ગો હોના ચાહ્યે . જો બડ-બડિયા, બાતૂની, દૂસરોં કી બાત કાટને વાલા, બાર બાર બીચ મેં બોલ પડને વાલા, બાત બાત પર બહસ વ તકરાર કરને ઔર “બાલ કી ખાલ” ઉતારને વાલા હો ઉસ કી વજણ સે દીન કે કામ કો નુકસાન પહોંચને કા સખ્ત અન્દેશા રહતા હૈ, ક્યુંકે ખામોશી જો કે શૈતાન કો માર ભગાને કા “મ-દની હથિયાર” હૈ ઈસ સે યેહ બદ નસીબ મહરૂમ હૈ . હજરતે સાચ્છિદુના અભૂ જર ગિફારી જાને રહમત કો વસિયત કરતે હુએ તાજદારે રિસાલત, મુસ્તકા જાને રહમત ને સ્વામાયા : “ખામોશી કી કસરત કો લાજિમ કર લો કે ઈસ સે શૈતાન દફુઅ હોગા ઔર તુમ્હેં દીન કે કામોં મેં મદદ મિલેગી.”

(شુંભُ الْإِيمَان ج ٤ ص ٢٤٢ حدیث ٤٩٤٢)

અલ્હાહ ઈસ સે પહોલે ઈમાં પે મૌત દે દે

નુકસાં મેરે સબબ સે હો સુન્તતે નબી કા

(વસાઈલે બાણિજાશ, સ. 108)

صَلُّو عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

«૩» ઘર મેં મ-દની માછોલ બનાને મેં ખામોશી કા કિરદાર

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! બે જરૂરત બાત, હંસી મજાક, ઔર તુતડાક કી આદાત નિકાલ દેને સે ઘર મેં ભી આપ કા વકાર બુલન્દ હોગા ઔર જબ ઘર કે અફરાદ આપ કે સન્ધીદા પન સે મુ-તાસિસર હોંગે તો ઉન પર આપ કી “નેકી કી દા’વત” બહુત જલ્દ અસર કરેગી ઔર ઘર

કરમાને મુસ્તકા : ﷺ : મુજ પર હૃદે પાક કી કસરત કરો બેશક યેહ તુમારે લિયે તહારત હૈ. (ગુણ)

મં મ-દની માહોલ ન હુવા તો બનાને મં આસાની હો જાએગી. ચુનાન્યે “દા’વતે ઈસ્લામી” કે સુન્તતોં ભરે ઈજતિમાઅ મં ખામોશી કી અહેમ્મિયત પર કિયા હુવા એક સુન્તતોં ભરા બયાન સુન કર એક ઈસ્લામી ભાઈ ને જો તહરીર દી ઉસ કા ખુલાસા હૈ : સુન્તતોં ભરે બયાન મં દી ગઈ હિદાયત કે મુતાબિક મુજ બાતુની આદમી ને ખામોશી કી આદત ડાલની શુરુઆ કર દી હૈ, سَبْحَنَ اللَّهُ ! ઈસ કા મુજે બેહદ ફાયેદા પહોંચ રહા હૈ, મેરે અબુલ હુઝૂલ હોને કી વજહ સે ઘર કે અફરાદ મુજ સે બદજન થે મગર જબ સે ચુપ રહના શુરુઆ કિયા હૈ, ઘર મં મેરી “પોઝીશન” બન ગઈ હૈ ઔર ખુસ્લૂન મેરી ઘારી ઘારી માં જો કે મુજ સે ખૂબ બેઝાર રહા કરતી થીં અબ બેહદ ખુશ હો ગઈ હૈં, ચુંકે પહોંચે મેં બહુત “બક્રી” થા લિહાજા મેરી અથડી બાતે ભી બે અસર હો જાતી થીં મગર અબ મેં અમ્મીજાન કો જબ કોઈ સુન્તત વગૈરા બતાતા હુંતો વોહ ન સિર્ફ દિલચસ્પી સે સુનતી હૈં બલ્કે અમલ કરને કી ભી કોશિશ કરતી હૈં.

બઢતા હૈ ખમોશી સે વકાર એ મેરે ઘારે

એ ભાઈ ! જબાં પર તૂ લગા કુઝલે મદીના

(વસાઈલે બાણિશ, સ. 66)

صَلُّوٰ عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

“યા રહ્બે કરીમ ! હમેં મુતકી બના” કે ઉન્નીસ

હુરુફ કી નિરબત સે ઘર મં “મ-દની માહોલ”

બનાને કે 19 મ-દની કૂલ

﴿1﴾ ઘર મં આતે જાતે બુલન્દ આવાજ સે સલામ કીજિયે.

﴿2﴾ વાલિદા યા વાલિદ સાહિબ કો આતે દેખ કર તા’જીમન ખડે હો જાઈયે.

કરમાને મુસ્તફા ﷺ : તુમ જાણ ભી હો મુજ પર હૃરૂદ પઢો કે તમણારા હૃરૂદ મુજ તક
પહોંચતા હૈ. (ત્રણ)

- ﴿3﴾ દિન મેં કમ અગ્ર કમ એક બાર ઈસ્લામી ભાઈ વાલિદ સાહિબ કે
ઓર ઈસ્લામી બહને માં કે હાથ ઓર પાઉં ચૂમા કરેં.
- ﴿4﴾ વાલિદેન કે સામને આવાજ ધીમી રખિયે, ઈન સે આંખે હરગિલ
ન મિલાઈયે, નીચી નિગાહેં રખ કર હી બાતચીત કીજિયે.
- ﴿5﴾ ઉન કા સૌંપા હુવા હર વોહ કામ જો બિલાડે શર-અ ન હો
કૌરન કર ડાલિયે.
- ﴿6﴾ સન્જી-દગ્ги અપનાઈયે. ઘર મેં તૂં તુકાર, અબે તબે ઓર
મજાક મસ્ખરી કરને, બાત બાત, પર ગુરુસે હો જાને, ખાને મેં
એબ નિકાલને, છોટે ભાઈ બહનોં કો જાડને, મારને ઘર કે બડોં
સે ઉલઝને, બહસેં કરતે રહને કી અગર આપ કી આદતેં હોં તો
અપના રવચ્છા યક્સર તબ્દીલ કર દીજિયે, હર એક સે મુઆફી
તલાફી કર લીજિયે.
- ﴿7﴾ ઘર મેં ઓર બાહર હર જગાહ આપ સન્જીદા હો જાએગો તો
અન્દર હોય શાءِ اللહ ઉર્જાનું ઘર કે અન્દર ભી ઝરૂર ઈસ કી બ-ર-કતેં જાહિર હોંગ્ઠી.
- ﴿8﴾ માં બલ્કે બચ્ચોં કી અમ્મી હો તો ઉસે નીજ ઘર (ઓર બાહર) કે
એક દિન કે બચ્ચો કો ભી “આપ” કહ કર હી મુખાતિબ હોં.
- ﴿9﴾ અપને મહલ્યે કી મસ્લિન મેં ઈશા કી જમાઅત કે વકત સે લે કર
દો² ધન્યાને કે અન્દર અન્દર સો જાઈયે. કાશ ! તહજજુદ મેં આંખ ખુલ
જાએ વરના કમ અગ્ર કમ નમાજે ફજૂર તો બ આસાની (મસ્લિન કી
પહલી સફ મેં બા જમાઅત) મુયસ્સર આએ ઓર ફિર કામકાજ મેં
ભી સુસ્તી ન હો.
- ﴿10﴾ ઘર કે અફરાદ મેં અગર નમાજોં કી સુસ્તી, બે પર્દાં, ફિલ્મોં
દિરામોં ઓર ગાને બાજોં કા સિલ્વિલા હો ઓર આપ અગર સર
પરસ્ત નહીં હોં, નીજ જન્મે ગાલિબ હે કે આપ કી નહીં સુની જાએગી

﴿فَرَمَّاَنِي مُسْتَكَانُهُ عَلَيْهِ وَالْوَسْلَمُ : إِنَّكَ لَمَنْ يَأْتِ بِكَ إِلَّا مَعَهُ دُرُّدَ شَرِيفٍ نَّمَّ بِهِ تَوْلَى
لَوْجَوْنَ مِنْ سَبَقَ كَنْجُوسَ تَرِينَ شَابِسَ هُنَّ﴾ (بَيْنَيْنِ)

તો બાર બાર ટોક ટોક કે બજાએ, સબ કો નરમી કે સાથ મક-ત-બતુલ મદીના સે જારી શુદ્ધ સુન્નતોં ભરે બયાનાત કી ઓડિયો ડેસિન્ટે, ઓડિયો/વિડિયો સીડીઝ સુનાઈયે દિખાઈયે, મ-દની ચેનલ દિખાઈયે.

﴿إِنَّ شَاءَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ "م-દની નતાઈજ" બરઆમદ હોંગે.﴾

﴿11﴾ ઘર મેં કિતની હી ડાંટ બલ્કે માર ભી પડે, સબ્બ સબ્બ ઔર સબ્બ કીજિયે. અગર આપ જબાન ચલાયેંગે તો “મ-દની માહોલ” બનને કી કોઈ ઉમ્મીદ નહીં બલ્કે મજીદ બિગાડ પૈદા હો સકતા હૈ કે બે જા સખ્તી કરને સે બસા અવકાત શૈતાન લોગોં કો જિદ્દી બના દેતા હૈ.

﴿12﴾ મ-દની માહોલ બનાને કા એક બેહતરીન જરીઆ યેહ ભી હૈ કે ઘર મેં રોગાના ફેઝાને સુન્નત કા દર્સ ઝરૂર ઝરૂર ઝરૂર દીજિયે યા સુનિયે.

﴿13﴾ અપને ઘર વાલોં કી દુન્યા વ આધિરત કી બેહતરી કે લિયે દિલસોજી કે સાથ દુઆ ભી કરતે રહિયે કે ફરમાને મુસ્તફા

صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالْوَسْلَمُ : يَا 'نَّمِي' دُرُّدَ شَرِيفٍ نَّمَّ بِهِ تَوْلَى
الْسَّتَّرِكَ لِلْحَلَمِ ٢٤ مِنْ ١٦٢ حَدِيث٥٥﴾

﴿14﴾ સુસરાલ મેં રહને વાલિયાં જહાં ઘર કા જિક હૈ વહાં સુસરાલ ઔર જહાં વાલિદેન કા જિક હૈ વહાં સાસ ઔર સુસર કે સાથ વોહી હુસ્ને સુલૂક બજા લાયો જબકે કોઈ માનેએ શર-ઈ ન હો. હાં યેહ એહતિયાત ઝરૂરી હૈ કે બહૂ સુસર કે હાથ પાઉં ન ચૂમે, યૂંહી દામાદ સાસ કે.

﴿15﴾ મસાઈલુલ કુરઆન સફહા 290 પર હૈ : હર નમાજ કે બા'દ યેહ દુઆ અવ્યલ વ આધિર દુરૂદ શરીફ કે સાથ એક બાર પઠ લીજિયે,

إِنَّ شَاءَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ بાલ બચ્યે સુન્નતોં કે પાબન્દ બનેંગે ઔર ઘર મેં

કરમાને મુસ્તકા ફિલ્હાલ ઉદ્દેશ્ય ઓથી તુલ્લું : ઉસ શાખા કી નાક ખાક આલૂદ હો જિસ કે પાસ મેરા જિક હો ઔર વોહ મુજ
પર દુર્દેખ પાક ન પડે . (٦)

મ-દની માહોલ કાઈમ હોગા.. (દુઆ યેહ હૈ :) (اللَّهُمَّ

سَرَبَّنَا هُبْ لَنَّا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَدُرِّيْتَنَا قُرْئَةً أَعْمِنْ وَاجْعَلْنَا إِلِيْسَقِيْنَ إِمَامًا^١
(“اللَّهُمَّ” આયતે કુરાની કા હિસ્સા નહીં)

﴿16﴾ ના ફરમાન બચ્ચા યા બડા જબ સોયા હો તો 11 યા 21 દિન તક ઉસ કે સિરહાને ખડે હો કર યેહ આયાતે મુખા-રકા સિર્જ એક બાર ઇતની આવાજ સે પઢિયે કે ઉસ કી આંખ ન ખુલે :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ط بَلْ هُوَ قُوَّا مَجِيدٌ فِي لَوْحٍ مَحْفُوظٍ^٢

(અવ્યલ, આખિર, એક મર્તબા દુર્દેખ શરીફ) યાદ રહે ! બડા ના ફરમાન હો તો સોતે સોતે સિરહાને વળીફા પઢને મેં ઉસ કે જાગને કા અન્દેશા હૈ ખુસૂસન જબ કે ઉસ કી નીંદ ગાહરી ન હો, યેહ પતા ચલના મુશ્કિલ હૈ કે સિર્જ આંખેં બન્દ હું યા સો રહા હૈ લિહાજા જહાં ફિતને કા ખૌફ હો વહાં યેહ અમલ ન કિયા જાએ ખાસ કર બીવી અપને શોહર પર યેહ અમલ ન કરે.

﴿17﴾ નીઝ ના ફરમાન ઔલાદ કો ફરમાં બરદાર બનાને કે લિયે તા હુસૂલે મુરાદ નમાજે ફજૂર કે બા'દ આસમાન કી તરફ રૂખ કર કે “يَا شَهِيْدٌ” 21 બાર પઢિયે. (અવ્યલ વ આખિર, એક બાર દુર્દેખ શરીફ).

﴿18﴾ મ-દની ઈન્દ્રામાત કે મુતાબિક અમલ કી આદત બનાઈયે ઔર ઘર કે જિન અફરાદ કે અન્દર નર્મ ગોશા પાએં ઉન મેં ઔર આપ અગાર

1 : તર-જ-માયે કન્યુલ ઈમાન : એ હમારે રબ હમેં દે હમારી બીબિયોં ઔર હમારી ઔલાદ સે આંખોં કી ઠંડક ઔર હમેં પરહેજ ગારોં કા પેશવા બના. (٢٤، الفرقان، ١٩ ب)

2 : તર-જ-માયે કન્યુલ ઈમાન : બલ્કે વોહ કમાલ શરફ વાલા કુરાન હૈ લોહે મહિકૂજ મેં.

(٢٢، ٢١، البوح، ٣٠ ب)

કરમાને મુસ્તફા ﷺ : જિસ ને મુજ પર રોજે જુમુઆ દો સો બાર દુર્ગે પાક પઢા ઉસ કે દો સો સાલ કે ગુણાદ મુઆદ હોએ. (કૃતી)

બાપ હું તો ઔલાદ મેં નરમી ઓર હિકમતે અ-મલી કે સાથ મ-દની ઈન્દ્રામાત કા નિઝાજ કીજિયે, અલ્લાહ કી ઉર્વોજીં કી રહમત સે ઘર મેં મ-દની ઈન્કિલાબ બરપા હો જાયેગા.

﴿19﴾ પાબન્દી સે હર માહ કમ અઝ કમ તીન દિન કે મ-દની કાફિલે મેં આશીકાને રસૂલ કે સાથ સુન્નતો ભરા સફર કર કે ઘર વાલોં કે લિયે ભી દુઆ કીજિયે. મ-દની કાફિલે મેં સફર કી બ-ર-કત સે ભી ઘરોં મેં મ-દની માહોલ બનને કી “મ-દની બહારે” સુનને કો મિલતી હું.

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! બયાન કો ઈજિતામ કી તરફ લાતે હુએ સુન્નત કી ફળીલત ઓર ચન્દ સુન્નતેં ઓર આદાબ બયાન કરને કી સાચાદત હાસિલ કરતા હું. તાજદારે રિસાલત, શહન્શાહે નુભુવ્યત, મુસ્તફા જાને રહમત, શાખે બજમે હિદાયત, નૌશાહે બજમે જન્નત, મેરી સુન્નત સે મહિષત કી ઉસ ને મુજ સે મહિષત કી ઓર જિસ ને મુજ સે મહિષત કી વોહ જન્નત મેં મેરે સાથ હોગા. (ابن ع્સાખ્ર ج ١ ص ٤٤)

سینا تری سونت کا مدینا بنے آکا
جنات مें پડोسی مुजे تुम अपना बनाना
صلوٰعَى الحَبِيبِ ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

“મિસ્વાક કરના સુન્નતે મુખા-રકા હૈ” કે બીસ હુરુફ કી નિષબ્દત સે મિસ્વાક કે 20 મ-દની કૂલ

પહુલે દો ફરામીને મુસ્તફા ﷺ મુલા-હજા હોં :

✿ દો રકાત મિસ્વાક કર કે પઢના બિગેર મિસ્વાક કી 70 રકાતોં સે અફનુલ હૈ (الترغيب والترهيب ج ١ ص ١٠٢) ✡ મિસ્વાક કા ઈસ્તિ'માલ અપને

કરમાને મુસ્તકા શરીર : ظَلِيلُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : મુજ પર હુરૂદ શરીર પઢો અલ્લાહ ઉર્ગુજું તુમ પર રહમત બેઝેગા. (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ)

લિયે લાઝિમ કર લો કંચુંકે ઈસ મેં મુંહ કી સફાઈ ઔર રબ તાલા કી રિજા કા સબબ હૈ (૫૮૬૧ حديث ٤٣٨ ص) ﴿ دا'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ બહારે શરીઅત જિલ્દ અવ્યલ સર્ઝા 288 પર સદરુશશરીઅહ, બદરુત્તરીકહ હજરતે અલ્લામા મૌલાના મુફ્તી મુહમ્મદ અમજદ અલી આ'ઝમી ઉન્ને રહ્મતી રહ્માની રહ્માની અનુભૂતિ કરામ ફરમાતે હૈને : જો શાખ્સ મિસ્વાક કા આદી હો મરતે વકત ઉસે કલિમા પઠના નસીબ હોગા ઔર જો અફ્યુન ખાતા હો મરતે વકત ઉસે કલિમા નસીબ ન હોગા ﴿ હજરતે સાથ્યદુના ઈષ્ને અખ્�યાસ એન્ટ્રીસ રહ્મતી રહ્માની ઉન્ને રહ્મતી રહ્માની સે રિવાયત હૈ કે મિસ્વાક મેં દસ ખૂબિયાં હૈને : મુંહ સાફ કરતી, મસૂફે કો મગબૂત બનાતી હૈ, બીનાઈ બઢાતી, બલ્ગામ દૂર કરતી હૈ, મુંહ કી બદબૂ ખત્મ કરતી, સુન્નત કે મુવાફિક હૈ, ફિરિશે ખુશ હોતે હૈને, રબ રાજી હોતા હૈ, નેકી બઢાતી ઔર મે'દા દુર્લસ્ત કરતી હૈને (١٤٨٦٧ حدیث ٢٤٩ ج ٥) ﴿ હજરતે સાથ્યદુના અખ્દુલ વહૃહાબ શા'રાની નકલ કરતે હૈને : એક બાર હજરતે સાથ્યદુના અખૂ બક શિષ્યલી બગાડાઈ કો વુજૂ કે વકત મિસ્વાક કી જરૂરત હુઈ, તલાશ કી મગાર ન મિલી, લિહાજા એક દીનાર (યા'ની એક સોને કી અશરરફી) મેં મિસ્વાક ખરીદ કર ઈસ્તિ'માલ ફરમાઈ. બા'ઝ લોગોંને કહા : યેહ તો આપ ને બહુત લિયાદા ખર્ચ કર ડાલા ! કહીં ઈતની મહંગી ભી મિસ્વાક લી જાતી હૈ ? ફરમાયા : બેશક યેહ હુન્યા ઔર ઈસ કી તમામ ચીજોં અલ્લાહ ઉર્ગુજું કે નજારીક મન્દુર કે પર બરાબર ભી હૈસિયત નહીં રખતીં, અગર બરોજે કિયામત અલ્લાહ ને મુજ સે યેહ પૂછ લિયા તો કયા જવાબ દુંગા કે : “તૂને મેરે ઘરારે હબીબ કી સુન્નત (મિસ્વાક) કંચું તર્ક કી ? જો માલો દૌલત મેં ને તુઝે દિયા થા ઉસ કી

કરમાને મુસ્તફા તાફિ ઉલ્લાલુલ્લાલુલ્લાલ : મુજ પર કસરત સે દુર્ગે પાક પથો બેશક તુમ્હારા મુજ પર દુર્ગે પાક પથના
તુમ્હારે ગુનાણો કે લિયે મગફિરત હૈ. (ખ્ર. ૧૭)

હકીકત તો (મેરે નજીદી) મર્યાદ કે પર બરાબર ભી નહીં થી, તો આખિર એસી હકીર દૌલત ઈસ અર્જીમ સુન્નત (મિસ્વાક) કો હાસિલ કરને પર ક્યું ખર્ચ નહીં કી ?” ﴿مَلْخَصٌ إِذَا لَوَاقَ الْأَنْوَارُ مِنْ ۚ﴾ સાથ્યદુના ઈમામ શાફીઈ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ التَّقِيُّ ફરમાતે હૈને : ચાર⁴ ચીજેં અકલ બઢાતી હૈને : કુઝૂલ બાતોં સે પરહેઠ, મિસ્વાક કા ઈસ્ત'માલ, સુ-લહા યા'ની નેક લોગોં કી સોહબત ઔર અપને ઈલ્મ પર અમલ કરના. ﴿رَحِيمٌ الْفَلَوْحُ مِنْ ۚ﴾ મિસ્વાક પીલૂ યા જૈતૂન યા નીમ વગૈરા કડવી લકડી કી હો ﴿مِسْوَكٌ كَيْ مُوَتَّاઈْ دُونْجِلِيَّا يَا'نَّى چُوَّتِيْ ઊગલી કે બરાબર હો ﴿مِسْوَكٌ أَكْ بَالِيَشَتٌ سَبَقَتِهِ لَمْبَيٌّ نَّ હો વરના ઉસ પર શૈતાન બૈઠતા હૈ ﴿إِنَّسٌ كَيْ رَشَّوَ نَرْمَ ھَوْنَ كَيْ سَبَّتٌ રેશે દાંતોં ઔર મસૂંદોં કે દરમિયાન ખલા (GAP) કા બાઈસ બનતે હૈને ﴿مِسْوَكٌ تَاجَّا ھَوْ تَوْ بُوَبَ (يَا'نَّى بَهَتَرَ) وَرَنَّا كُوُّدَ دَرَ پَانِيْ કે ગિલાસ મેં લિંગો કર નર્મ કર લીજિયે ﴿مُونَاسِبٌ ھَوْ كَيْ إِنَّسٌ كَيْ رَشَّوَ રેશે રોજાના કાટતે રહિયે કે રેશે ઉસ વક્ત તક કારઆમદ રહતે હૈને જબ તક ઉન મેં તલખી બાકી રહે ﴿دَانِتَّوْ كَيْ چُؤَّاઈْ مَنْ مِسْوَكٌ કીજિયે ﴿جَبَ بَهِيْ مِسْوَكٌ كَرَنِيْ ھَوْ كَمَ آજَ كَمَ تَيِّنَ بَارِ કીજિયે ﴿هَرَ بَارِ ڈَوْ لીજિયે﴾ મિસ્વાક સીધે હાથ મેં ઈસ તરફ લીજિયે કે છુંગિલિયા યા'ની છોટી ઊગલી ઉસ કે નીચે ઔર બીચ કી તીન ઊંઘિયાં ઊપર ઔર અંગૂઠા સિરે પર હો ﴿پَهَلَے سَيِّدِيَّ تَرَفَ كَيْ عَوَّزَرَ كَيْ دَانِتَّوْ પર ફિર સીધી તરફ નીચે ફિર ઉલટી તરફ નીચે મિસ્વાક કીજિયે ﴿مُદ્دَى بَانِدَ كَرَ મિસ્વાક કરને સે બવાસીર હો જાને કા અન્દેશા હૈ ﴿مِسْوَكٌ وُجُوُزٌ કી સુન્નતે કબ્લિયા હૈ અલબત્તા સુન્નતે મુઅક્કદા ઉસી વક્ત હૈ જબકે મુંહ મેં બદબૂ હો (માખૂજ અજ ફતાવા ૨-અવિષ્યા, જિ. ૧, સ. 623)

❖ મિરખાક જબ ના કાબિલે ઈસ્તિ'માલ હો જાએ તો ફેંક મત દીજિયે કે યેહ આલાએ અદાએ સુન્નત હૈ, કિસી જગત એહતિયાત સે રખ દીજિયે યા દફ્ફન કર દીજિયે યા પથ્થર વગેરા વગ્ન બાંધ કર સમુન્દર મેં ઉબો દીજિયે. (તફસીલી મા'લૂમાત કે લિયે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ બહારે શરીઅત જિલ્લ અવ્યલ સફાઈણ 294 તા 295 કા મુતા-લાઓ ફરમા લીજિયે)

હજારો સુન્તતે સીખને કે લિયે મક-ત-બતુલ મદીના કી મતભૂઆ દો કુતુખ (1) 312 સફણત પર મુશ્તમિલ કિતાબ બહારે શરીઅત હિસ્સા 16 ઔર (2) 120 સફણત કી કિતાબ “સુન્તતે ઔર આદાબ” હદિયુતન હાસિલ કીજિયે ઔર પઢિયે. સુન્તતો કી તરબિયત કા એક બેહતરીન જરીઆ દા’વતે ઈસ્લામી કે મ-દની કાફિલોં મેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ સુન્તતો ભરા સફર ભી હૈ.

لُوٹنے رہمتوں کا فیکلے مें یہ لو
ہو گئی ہل بھیشکلے کا فیکلے مें یہ لو
صلی اللہ علیٰ علیٰ محمد

એક ચુપ સો સુખ

તાલિબે ગમે મદ્દીના

ੴ ਬਕੀਅ ਵਲਮੀਕਿਰਤ

ਵ ਬੇ ਲਿਸਾਬ ਜਨਜ਼ਤੁਲ

फ़िरदौस में आका

કા પડોસ

ਧ੍ਰਿਮ ਮੁਹਰੰਮੁਲ ਹਰਾਮ 1433 ਈ.

ਧੋਹ ਰਿਸਾਲਾ ਪਟ ਕਰ ਦੂਜੇ ਕੋ ਦੇ ਵਿਖਿਆ

शादी गमी की तकरीबात, ईजिटिमाआत, आ'रास और जुलूसे भीलाइ वगैरा में मक-त-बतुल मदीना के शाअंच कर्दा रसाईल और म-दनी कूलों पर मुश्तमिल पेम्फ्लेट तकरीम कर के सवाब कमाईये, गाहलों को ब नियते सवाब तोहफे में हेने के लिये अपनी दुकानों पर भी रसाईल रखने का मामूल बनाईये, अज्बार फरोशों या बच्चों के झरीओं अपने महलों के घर घर में मालाना कम अज कम एक अदृश सुन्नतों भरा रिसाला या म-दनी कूलों का पेम्फ्लेट पड़ोंचा कर नेकी की दावत की खुम्हे भयाईये और खुब सवाब कमाईये.

ફેલરિસ

ઉન્વાન	સંકલન	ઉન્વાન	સંકલન
હુરેદ શરીર કી ફળીલત	1	કુરે કી શક્કા વાલા	16
ખામોશી મેં અમ્ભ હૈ	2	જન્મત હરામ હૈ	17
બહરામ ઔર પરન્દા	3	સાત મ-દની કૂલોં કા “ફારુકી ગુલદસ્તા”	17
ખામોશી કી ફળીલત પર ચાર ફરામીને મુસ્તાકી	3	એ કાશ ! એસા હો જાઓ.....	18
60 સાલ કી ઈબાદત સે બેહતર કી વગાહત	3	એક સહાબી કે જન્મતી હોને કા રાજ	18
ફાલતૂ બાતોં કે ચાર લરજા ખેઝ નુકસાનાત	4	હુગ્લ બાતોં કી મિસાલે	19
સબ સે જિયાદા નુકસાન દેહ ચીજ	6	હુગ્લ ગો કા ઝૂટે મુખા-લગો કે ગુનાહ	
ભલાઈ કી બાત કરો યા ચુપ રહો	6	સે બચના દુષ્ખાર હોતા હૈ	21
અગર જન્મત દંડકાર હો તો.....	7	કાશ ! બોલને સે કખ જરા ઠંડર કર	
ખામોશી ઈમાન કી સલામતી કા જરીઆ હૈ	7	તોલને કી સાધાદત મિલ જાઓ	21
ખામોશી જાહિલ કા પર્દા હૈ	8	દદ્ધશત ગાર્ટિયોં કે હુગ્લ તજદિરે	22
ખામોશી ઈબાદત કી ચાબી હૈ	8	સિદ્ધીકે અકબર મુંહ મેં પથ્થર રખ લેતે	23
માલ કી ડિફાજત આસાન હૈ મગર જબાન.....	8	40 બરસ તક ખામોશી કી મશક	23
બોલને વાલા બારહા પછીતાતા હૈ	9	ગુફાત-ગુલિખ કર મુહા-સબા કરને	
“બોલ કર” પછીતાને સે “ન બોલ કર”	9	વાલે તાબેઈ બુઝુર્ગ	24
પછીતાના અચ્છા	9	બાતચીત કે મુહા-સબે કા તરીકા	24
ગુંગા ફાંઝેદ મેં રહતા હૈ	10	ઉમર બિન અબુલ અજીજ કૂટ કૂટ કર રોએ	25
ઘર અમ્ભ કા ગહવારા કેસે બને !	10	લિકાયત કી વગાહત	26
સાસ બહૂ કા અગડા નિમટાને કા મ-દની નુસ્ખા	11	બાત હો હુગ્લિયાતા સે પાક કરને કા	
જબાન કી બિદમત મેં દર-ખ્વાસ્ત	12	બેહતરીન નુસ્ખા	27
અચ્છી બાત કરને કી ફળીલત	13	બે વુક્ક બે સોચે બોલતા હૈ	29
આકા તવીલ ખામોશી વાલે થે	13	બોલને સે પહેલે તોલને કા તરીકા	29
બોલને ઔર ચુપ રહને કી દો કિસ્મેં	14	ચુપ રહને કા તરીકા	31
ફોલશ બાત કી તા’રીફ	15	અચ્છે અન્દાજ પર પુકાર કર સવાલ કમાઈયે	33
મુંહ સે ખૂન ઔર પીપ બહ રહા હોગા	16	ખામોશી કી બ-ર-કત કી તીન મ-દની બહારેં	34

ਫਰਮਾਨੇ ਮੁਸਕਲ : ਇਸ ਤੌਰ پر ਹੁਣੇ ਪਾਂਕ ਵਿਆਂ ਤੋਂ ਜਬ ਤਕ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਉਸ ਮੈਂ ਰਹੇਗਾ ਇਕਿਥੇ ਉਸ ਕੇ ਬਿਧੀ ਇਸ਼ਟਿਜ਼ਾਰ ਕਰਨੇ ਰਹੇਂਗੇ। (ਪ੍ਰੰ)

(१) खामोशी का ब-र-क्त से दीदारे मुस्तका	34	(३) घर में म-दन्नी माहोल बनाने में खामोशी	
(२) अलाके में म-दन्नी माहोल बनाने में खामोशी का डिरदार	36	घर में “म-दन्नी माहोल” बनाने के 19 म-दन्नी फूल	38
म-दन्नी कामों के लिये म-दन्नी उथियार	37	भिस्वाक के 20 म-दन्नी फूल	42

مآخذ و مراجع

كتاب	مطبوعة	كتاب	مطبوعة
كتاب	مطبوعة	كتاب	مطبوعة
قرآن پاک	مکتبۃ المدیہ باب المدیہ کراچی	ضایا القرآن، جلیلی یکشن مرکز الادبیاء لاہور	مراہ الماتحت
ترجمہ کنز الایمان	مکتبۃ المدیہ باب المدیہ کراچی	دارالکتب العلمیہ بیروت	اتحاد السادة
صحیح بخاری	دارالکتب العلمیہ بیروت	دارصادر بیروت	اجیاء العلوم
سنن ترمذی	دارالکتب العلمیہ بیروت	دارالکتب العلمیہ بیروت	مسطرف
مندادام احمد	دارالکتب العلمیہ بیروت	مؤسسه الریان بیروت	القول البدری
اسنن الکبری	دارالکتب العلمیہ بیروت	دارالکتب العربی بیروت	حجیب الانقلیمین
المسند رک	دارالکتب العلمیہ بیروت	دارالکتب العلمیہ بیروت	منهج العابدین
شعب الایمان	دارالکتب العلمیہ بیروت	دارالکتب العلمیہ بیروت	تاریخ بغداد
الفردوس بیانو للخطاب	دارالکتب العلمیہ بیروت	دارالکتب العلمیہ بیروت	ثہران و عشق
صحیح ابویامع	دارالکتب العلمیہ بیروت	نوائے وقت پر نظر مرکز الادبیاء لاہور	کشف الصححوب
الحمد لله رب العالمین الی الدنیا	المحکیۃ الاصریحہ بیروت	پشاور	الهمجات
شرح السنہ	دارالکتب العلمیہ بیروت	داراحیاء التراث العربی بیروت	لوقیٰ الائوار
حسن حسین	المحکیۃ الاصریحہ بیروت	رسانا فٹیش مرکز الادبیاء لاہور	فلکی شوشیغ
مناقب احمد بن حنبل	دار ابن خلدون بیروت	مکتبۃ المدیہ باب المدیہ کراچی	بہار شریعت
مرقاۃ المفاتیح	دارالکتب العلمیہ بیروت	مکتبۃ المدیہ باب المدیہ کراچی	دسائل شخصی